

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
 טל: 0722-47774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
 19

אייר תשע"ו
 נושא החודש:
 ספירת העומר

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

ה'המתנה' בדרך ל'מתנה'

הם נצרכים, ומה נחיצותה של הספירה הזאת שאי אפשר בלעדיה. לכשנבין זאת, נדע את המטרה הנעלה של הספירה, ואת רום ערכם של הימים הללו.

יום התנונה - זו מתן תורה

היסוד להבנת הדברים נעוץ בהבנת מהותה של קבלת התורה. אילו קבלת התורה היה בסך הכל עניין טכני של קבלת ספר הוראות, שכולל בתוכו תרי"ג מצוות - מהם מצוות עשה ומהם מצוות לא תעשה - לא היינו צריכים בכלל את המעמד הגדול הנקרא "מעמד הר סיני"; לא היה צורך במעמד מיוחד לשם כך, מעמד של קולות וברקים, מעמד של גילוי אלוקות נפלא ונורא שלא היה כמותו, מעמד של תחיית המתים, מעמד שכל העולם המתין עבורו אלפי שנים והיה שותף לו; וגם לא היה צורך לקבל את התורה כל שנה מחדש. הרי כבר קבלנו, ואנו כבר יודעים מה מוטל עלינו לעשות.

אבל לא. קבלת התורה איננה עניין טכני. קבלת התורה גם איננה קבלת מצוות. אילו כך הוא היה, לא היינו יכולים להכריז ולומר "נעשה ונשמע" - וכי ידענו מה הוא עומד לצוות, שכבר ימולנו להתחייב על כך מראש?! (כפי שהקשה אותו מין לרבה - שבת פח). אז לא. לא זו היא קבלת התורה, ולא זהו מעמד הר סיני.

קבלת התורה - זה מעמד של חתונה. קבלת התורה היא הכרזת הנאמנות הגדולה בתבל, הכרזה היסטורית ונוראת-הוד, הכוללת כאחת הכרזה מצד החתן "פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמת" והכרזה מקבילה מצד הכלה "כי אנו עמך ואתה אלוקנו, אנו בניך ואתה דודנו, אנו רעייתך ואתה דודנו". מעמד נורא ומרגש שלא היה כמותו, וכל העולם היה שותף אליו - "עלוינים ששנו ותחתונים עלו בקבלת תורה מסיני", מדוע - כי "תואר כלה מאד נתעלה בקבלת יום זה עשרת הדברים".

זהו קבלת התורה. ורק מתוך ההרגש הזה, ומתוך הנאמנות העמוקה הזו, עלתה הצעקה "נעשה ונשמע", ללא שום פקפוק וחשש, אין זו הכרזת 'קבלת מצוות', המלווה בחשש מי יודע מה יצאו עליו, אלא הכרזת 'חסד נעוויך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר', לאמור: אנחנו אחריך - באש ובמים.

וזו היא הסיבה שאי אפשר לקבל את התורה מיד ביציאת מצרים. אילו היה זה מעשה טכני גרידא, בוודאי שהיה אפשר לקבל את התורה מיד. היה גם אפשר לקבל את זה קודם יציאת מצרים. אבל מאחר ומדובר ב'חתונה' ו'נישואין' - זה סיפור אחר לגמרי. חתונה לא עושים בתוך יום. צריך לזה הרבה הכנות והרבה התכוננות, עד למעמד החופה והנישואין.

יציאת מצרים הוא האירוסין, ואת החתונה לא עושים למחרת האירוסין - גם אם באופן טכני אפשר להשיג אולם וקייטרינג. התקופה בין האירוסין לחתונה היא תקופה מוכרחת, שרק לאחריה ניתן להגיע למצב של נישואין, וזה מה שאנו עושים בספירת העומר.

המשך בעמ' ב' <<<

דבר המערכת

תורה 'חדשה'...?

עומדים אנו בעיצומם של ימי הספירה. סופרים אנו יום ועוד יום, בציפיה, בהשתוקקות ובהתרגשות לקראת היום הנספף - יום קבלת התורה. מה הולכים לקבל ביום הגדול של "קבלת התורה"? וכי מצפים אנו לקבל "תורה חדשה" חלילה! הרי התורה כבר בידנו, וזאת התורה לא תהא מוחלפת לעולם ולעולמי עולמים; מהו אם כן 'קבלת התורה' אליה אנו מצפים? 'תורה חדשה' איננו הולכים לקבל, אנו הולכים לקבל - 'קשר חדש' אל התורה!! וזה מה שחסר לנו באמת. הכל כבר מונח לפנינו. יש לנו תורה, יש לנו מצוות, יש לנו ראש חודש, וגם שבת קודש, עולם הזה ועולם הבא. אז מה חסר? השולחן כבר ערוך, הצלחות מסודרות, האוכל טעים, ומה בכל זאת חסר? פה לאכול! יש כאן חתונה שלמה - אבל אין חתן. יש סעודה שלמה - אבל אין מי שיאכל. זו המציאות שלנו. יש לנו הכל, צריך רק משהו שיגלה לנו שגם אנחנו פה, ושהכל בשבילנו, ממש בשבילנו, ממש ממש. וזה מה שחוקר להתגלות לנו בקבלת התורה. ש...כן, גם אני בסיפור. אני יהודי, התורה היא שלי, ואני בהחלט מוזמן לשבת ולאכול. וספרתם - לכם!!!

גליון הנחניק עוסק בעניין "ספירת העומר". מטבע הדברים, וגם מחמת אחיור יציאת הגליון לאור - הוא עוסק גם בחג השבועות. אנו תקווה שעל ידי החומר המגוון והאיכותי שמוגש בזה נוכל בעז"ה לנצל את הימים שנתנו, ולספור אותם עם טעם מתוק יותר, וגם ובעיקר, להתכונן אל המטרה - קבלת התורה. לדעת מה זה ועל מה זה.

גליון הקודם צורף 'שאלון' אודות העלון, סגנונו ומדוריו. הציבור הוזמן להביע את רחשי לבו ואת רצונותיו, בכדי לשפר את מתכונתו ותוכנו. הרבה מן השאלונים חזרו אלינו עם תוכן חשוב בהחלט. ומעבר למה שהם חזקו ועודדו - ויישר כח על כך - הם בהחלט נתנו כיוונים חדשים, והידדו את הכיוונים הקיימים. את השינויים שבעקבותם, תוכלו לראות מעט בגליון הנחניק, ועוד יותר בגליונות הבאים א"ה. הן בשיפורים בתוכני המדורים הקיימים והן בדמות מדורים חדשים שיתווספו בעז"ה.

למעשה, היות והגליון הקודם הודפס והופץ קודם חג הפסח, בתוך הימים הלחוצים והעמוסים, על כן הרבה מן הקוראים לא היה סיפק בידם לפנות לעצמם את הדקות החשובות כדי לענות ביישוב הדעת על השאלות. אי לכך קבלנו בקשה לצרף שוב את השאלון, כדי לאפשר לחלק נוסף מהציבור להביע את דעתם.

ובכן, השאלון מצורף שוב, והציבור מוזמן לקחת את עתו ועטו בידו, ולחלוק אתנו את רצונותיו, תקוותיו, שאיפותיו, ו/או את אכזבתו והערותיו. ובעז"ה כל הערה וכל שכן הארה תתקבל בברכה מרובה, ונשתדל שתוצאותיו ייאו בחוש וכמה שיותר מרד. הוזמנות פרטיות לא נשלחו, נא ראו הזמנה זו כאישית.

הנושאים הבאים:

- סיון - חכמה ותמימות
- לול - יום הכיפורים
- תמוז - התחדשות
- תשרי - שמחת תורה
- אב - התחדשות
- חשוון - לימוד התורה

ההכנה הזו כוללת בתוכה שני חלקים: מצד אחד - רצון וציפייה והשתוקקות מתי, מתי כבר, מתי אבוא ואראה פני אלוקים. ומצד שני - התנתקות ובירור המאפשרים את המעבר בין המצב שלפני הנישואין למצב שלאחריהם.

קודם יציאת מצרים, היינו מחויבים למשהו אחר. המציאות של מצרים היא מציאות של כפייה, של גאווה, של "ישות". העבודה זרה של מצרים היא הממון (הכסף מרמז על הממון, כמו שנאמר "ועשתרות צאנן" - שמעשיות את בעליהן). שהוא מציאות הטבע והשליטה העצמית. אילו כך היינו מקבלים את התורה, היינו מקבלים תורה של הצלחות, של 'הישגים', של 'פירות' ושל 'ישות' - כל דאלים גבר.

היציאה ממצרים, היא ההסכמה להיפרד מסוג החיים הזה, ולהתחבר לסוג אחר של חיים. חיים של חיבור, של ביטול, של אהבה וקשר פנימי; חיים של איכות ולא של כמות. ולצורך כך אנו צריכים את קרבן העומר ואת הספירה שמחברת אליו.

קרבן העומר הוא הקרבן הכי שפל ששייך - הן בכמות והן באיכות. הוא בסך הכל 'עומר' (שתי קילו לשיטת החזו"א), וגם זה מ'שעורים' (מאכל בהמה). זו נקודת התחלה הכי חלשה שקיימת, נקודה בה אדם מרגיש עצמו כבהמה, וכל מה שהוא יכול לתת זה שתי קילו. נקודת התחלה זו - בעינינו של מצרים - כלל לא קיימת. היא אינה נחשבת מאומה, ובודאי שלא 'ספרת'. ולכן דווקא כאן נמצאת ההתחלה שלנו.

אם מדברים על 'הצלחות', מיד מדברים על המקום בו אנו 'רוצים להיות', נישואין לעומת זאת, מוכרח להכיר במקום בו אנו 'נמצאים כעת', המקום הכי אמיתי ונוה. בנישואין אסור לדמות ואי אפשר לדמות, מוכרחים לדעת ולגלות את האמת מי אני ואיפה אני נמצא. זה ההתחלה של ספירת העומר, לומר את האמת - אני במצב של בהמה, מחובר למציאות של העולם, ומלא ברצונות מגושמים, וכל מה שיש לי לתת זה עומר. זה המקום שלי.

אבל המקום הקטן הזה שלי - הוא כולו בשבילך. את העומר שעורים הזה, שזה כל מה שיש לי - אני מניף להש"ת, ומקריב אליו את כל כולי. ולא די בזה, אלא אני אף 'סופר' את זה: היום יום אחד לעומר. זה לא דבר קטן בכלל, אלא "דבר שבמנין", הקצת הזה הוא חשוב מאד ואינו בטל אפילו באיך.

כי מאחר שלא מדובר בהצלחות, אלא ב'קשר' - אין צורך במספרים גדולים, ואין צורך במתנות מופצצות; כי כל נקודה היא קשר, וכל משהו הוא חיבור. גם עומר שעורים הוא קשר, וגם נקודה טובה אחת היא קרבה וחיבור. ומכאן אפשר להתקדם: היום שני ימים לעומר, שלשה ימים, שבע, שני שבועות, שלשה שבועות, עד לחמישים יום.

זה מהותה של הספירה, וזה תכליתם של הימים: לצאת מהמקום של הישות והכפייה, המקום של הכוחות וההצלחה, ולהיכנס לחיים חדשים של קשר וקרבה, שבהם הכל נמדד אחרת, והכל נספר במספרים אחרים. כך מתגלים מטומאת מצרים, וכך מתכוננים לחתונה הגדולה של קבלת התורה.

חג השבועות - חתונה חדשה

והסיפור הזה חוזר על עצמו כל שנה מחדש.

החתונה הזאת איננה חד-פעמית, אלא חוזרת על עצמה ומתחדשת מידי שנה בשנה. מידי שנה בחג השבועות, איננו מקבלים 'תורה חדשה', אבל בהחלט 'מחדשים' את הנישואין עמה.

ולשם כך, אנו זקוקים בכל שנה מחדש - לצאת ממצרים, להקריב את קרבן העומר [או לקיים ונשלמה פרים שפתינו], ובעיקר, לספור את הימים הללו. אין זו ספירה טכנית, לדעת באיזה יום אנתנו, אלא ספירה מהותית, שבונה את מציאותנו, ומכינה אותנו לחתונה הגדולה והחדשה. אלו הם הימים שעושים אותנו ל'יהודים' (ולא רק 'שומרי מצוות'), ולכן הם השרוש לכל השנה.

הספירה הזו נעשית בהתעוררות גדולה, בדחילו ורחימו, עם הרבה תוספות מסביב, כדי שתפעל את פעולתה ביתר שאת ויתר עוז, וככל שמתקרב היום הגדול, ההתרגשות גדלה וממלאת את הלב עוד ועוד, כמו ההתרגשות של החתן והכלה לקראת יום חופתם.

כשמגיע היום הגדול, הלב היהודי כבר עולה על גדותיו, והעיניים אינם מסוגלות להיעצם מרוב התרגשות. או אז מתאספים כולם בבית המדרש, מקשטים את הכלה בכ"ז קישוטיה (תיקון ליל שבועות), ובהגיע סמוך לאור היום, טובלים את טבילת הטהרה, שמכילה בתוכה את הרחמים הגדולים ביותר, הנמשכים משער החמישים, וכאור בוקר, בהגיע תפילת שחרית, מזמרים רוב רגש את האקדמות [שהוא הישיר של חשק' כמו שאמר רבינו זל], ונכנסים לחופה.

אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלוקיו.

בעניין 'חומרות יתרות' [ב]

וממילא ברור, שכן הוא גם לגבי פסח. שהרי הדוגמא שרבינו מזכיר הוא החשש של תערובת חמץ במים, שמשום כך הוא רצה לילך לנביעת המעיין ולשתות רק משם, וזה ודאי וודאי יותר דקדוק הלכה מהמנהג "שלא להתערב" בפסח (שהזכיר הרב ג.י.) שלכאורה עפ"י הלכה אין לו שום מקום ומקור, ואדרבה, ואכמ"ל, (ולכאוי "מנהג" זה השתרבב מאנשים רצו לאשתמוטי נפשיהו מכל מיני דברים, אך ודאי שא"א לקרוא ליה מנהג, וגם אם כן כ"מ"מ מנהג זה ודאי וודאי יאושר ע"י כל הבד"צים למיניהם בחותמת ענק של "חומרא יתירה", דמה חומרא ימצאו בזה שב' אנשים אוכלים בב' שולחות שק תפוח אדמה שקיבלו מאותו קמחא דפסחא, ומ"מ אינם מתערבבים...), ומ"מ נטש גם את אותה הנהגה, כי סוף סוף יש הלכה, ורק כאשר שומרים את ה'הלכה' בעצמה, אפשר להרגיש את ההרגשים האמיתיים שבה.

אין כוונתי חלילה לשלול או לתקוף מה דכבר נהוג עלמא, אך אם אדם יצמד לדרך זו של רביז"ל, ויתפלל ע"ז, אזי יראה בעצמו הרבה הרבה דברים שהיה בטוח שהם יסוד ההלכה, ולבסוף יראה שהם לא רק חומרא "רגילה" אלא חומרא "יתירה דיתירה", ואז יוכל לבדוק אם זה מצד ירא"ש או או רק מצד החברה והקהילה, ואם האמת נר לרגליו ידע איך להתנהג.

יש מי שיבין מתוך דברי, שא"כ יש לאכול רבנות ולא רק בד"ץ, או להקל בדבר זה או אחר, ע"כ הנני מגלה דעתי בזה, שלא בשופטני עסקיני, וכל בר דעת מבין שהמושג רבנות זה חשש איסור, ורבינו לא דיבר להקל בחששות איסור, אלא רבינו נצמד להלכה כפשוטה. ולכן גם במה שנחשב אצל אנשי מקומו כעיקר התורה, כגון שרויה, ידוע שרביז"ל אמר מי שנוהג שיהגה אך לא דווקא, וכן ראב"ר" אמר שאם נפל מצה במרק שלא יספרו לו, כיון שהתורה אסרה משהו חמץ ולא משהו מצה...

ולמעשה, אם ארצה לבאר את דברי כדי שלא יזנו שלא כהלכה (תרת' משמע) אצטרך לתפוס את כל הגליון, על כן אשתמש במשל כללי שישמש כלל עבור כל פרטי העניין. ידוע שהמצוות הם 'לבושים', וממילא כמו שבלבוש מי שלובש קרוע או מלוכלך הוא בייזו ואין זה דרך העולם, כך במצוות מי שמקל ראש ומזלזל בדני המצוה כפי שנפסק בהלכה הרי זה בעיה. ומצד שני, מי שהולך עם הצעקה האחרונה ומתלבש כמו מליארד דולר, גם זה אין רוח הבריות נוחה הימנו. אך אדם נורמלי בדרך מתלבש רגיל, נקי מסודר ונורמלי, ובשבתות וחגים או בשמחות וכיו"ב מתלבש קצת יותר מכובד, וה"ה בהלכה, לכל אחד יש מצוה או שתיים שהיא אצלו בחינת שבת, ובה יש להדר יותר מהרגיל [אבל לא 'הצעקה האחרונה'], ובשאר הדברים יש לקיים את ההלכה כפשוטה, כמובן בלי לזלזל בהלכה.

העולה מכל הנ"ל, שיש לצעוק הרבה להש"ת לזכות להלכה הצרופה, ולהתקשר להש"ת דרך מצוותיו עפ"י ההלכה, וזה יהיה התכלית, ולא להרגיש דפוק או קל דעת אם עשיתי קידוש על מץ ענבים 50%, או שאין גידים חיצוניים בין הבתים, וכן להיפך, לא להרגיש "מחותן" עם הקידוש רק כי שתיתי יין 100% לא מבושל ומפוסטר וכשר לנסכים כדעת הרמב"ם, כי שניהם יצאו לכתחילה, רק שלזה יש תוספת הידור (חליפה באלפיים דולר), אבל המחותן האמיתי עם הקידוש הוא זה שנכנס לתיבות כגון "כי בנו בחרת", או "אשר קדשנו במצוותיו ורצה בנו".

קראתי את הדברים שהופיעו בחודש הקודם במדור זה, אודות ההתייחסות לעניין ה'חומרות' - בפסח בפרט ובכל העניינים בכלל, וכמובן שהדברים הם נפלאים וחשובים, אך מ"מ ראיתי לנכון להעיר ולחלוק מעט על הדברים, וכפי שיתבאר.

אקדים הארה קצרה, השוכפת מעט אור ובהירות על מה ולמה רובא דעלמא מכניסים עצמם ל'חומרות יתרות', וממילא נבין מה גישתו של מוהר"ן בזה:

בכל מצוה יש שני חלקים; יש את דיני המצוה, שבלעדיהם אין לה קיום בעולם העשייה, והיא ה'קרקע' של כל מצוה, וחלק זה שווה כמובן בכל אדם, כי כולם מחויבים להלכות המצוה כפי שהם. ויש את ה'הרגש' שבמצוה, [שבבחינה מסוימת היא עיקר המצוה, כי היא המקשרת בין המצוה לעושה, והרי "כל מצוותיך אמונתי"]. וחלק זה משתנה בין אדם אחד לחברו, כל חד כפום מה דמשער בליביה.

והנה הרגש הבסיסי שאמור להיות במצוה, הוא הרגש של ה'קרבת אלוקים' שיש בה, החיבור וההתקשרות בין המצוה לבין המצוה. אבל כשחושך כיסה ארץ ונתרבו הגלויות ותכפו הצרות ונתמעטו הלבבות, ואין דורש ואין מבקש לדעת ולהרגיש הדקות רוחניות של קרבת אלוקים שבמצוות, אזי נתלבש הרצון ל'הרגש הרוחני' של המצוות ב'הרגש חומרי' [מלשון חומרות], שע"י שאדם מחמיר ומכניס את עצמו למשבצת מאד קטנה אז הוא "חש" קשר עם המצוה.

כלומר, בדרך כלל החומרות אינם באים מהחלק הראשון של המצוה, שהוא 'דיני המצוה', אלא מהלך השני של המצוה, שהוא ה'הרגש' שבו. [למעט יחידים ממש שזה בא להם זה מיד"ש מופלגת, (אע"פ שלאור דברי רבינו, גם הם מחויבים להחמיר ב'וחי בהם' שבכל מצוה, ודו"ק), אך רובא דעלמא הרי חזינן בהרבה הלכות שתרמסנה רגלי עני ביר"ש, ורק במצוות ש'נהוג' להחמיר בהם, שם לא מפסיקים להחמיר, וגם בזה כו"ע מודי שיש הלכה פסוקה וברורה ברוב המקרים שהם לכתחילה של ההלכה, וכל השאר זה תוספת חומרא והידורים, ומ"מ אין מי שמעו, עכ"פ בפרהסיא, לנהוג רק 'לכתחילה' בלי 'תוספות והידורים', ובהכרח א"כ שאינו נובע מ'דיני' המצוה, אלא מה'הרגש' שבו].

לאחר הקדמה יסודית זו, נוכל להבין את שיטתו של רביז"ל בעניין.

ידוע שדרכו של רביז"ל, הן בהנהגותיו ובעצותיו, והן בעמקות תורתו, שכל דבר שנוגע בו, הוא נגיש ישר לנקודה עצמה שהוא הוא הדבר, [כמו רואים כמעט בכל תורה, שלכשתעיין בה תראה שההגדרות הם בדיוק מירב, ואכ"מ להביא דוגמאות].

וכן גם בעניין ההלכה. רבינו מגדיר שצריך ללמוד את ה'הלכה' ולקיים את ה'הלכה', ואם אדם נוטה ממנה אפי' לצד החומרא, (אם זה לא מיד"ש אמיתי, וכולי האי ואולי) אז למעשה הוא לא בהלכה אלא בחוץ, וא"כ אין ירגיש מה שאמור להרגיש מהמצוה עצמה, כשלמעשה הוא חוץ ממנה?!

וע"כ רואים כסדר אצל מוהר"ן זיע"א שכל דבר היה נוהג בעצם ההלכה, ויש לזה הרבה דוגמאות ואין כאן מקום להביאם באריכות. (כגון מה שהורה לר' נתן כשחשש להיות מוהרהר הוראה, וכגון המעשה שהיה עם הסוכה שמוהר"ר"ר רצה לפסול, ורבינו העיר לו על כך, וכגון השריפה שהיה בשבת, ועוד הרבה).

שכתוב בספרים שמגלים לנו את מה שקורה, וכמו לגבי כל חג, כמו ליל הסדר וכיוצא ב, שמבואר בספר"ק דברים מפורטים איזה השפעות רוחניות משכים עלינו בכל פעם, ובוודאי הצדיקים הגדולים הרגישו את השפע הזה בחוש, והיה אצלם הבדל בין לפני פסח לאחרי פסח, ובין לפני שבועות לאחרי שבועות, אבל אצלנו קשה לנו מאוד להרגיש את זה מחמת קטנותנו.

ובאמת בקושי אנתנו יודעים מה זה קטנות המוחין ומה זה גדלות המוחין, כי אצלנו עפי" רוב קטנות המוחין זה כשנאחד לא מספיק כיבוד אותנו, וגדלות המוחין זה כשקבלנו קצת כבוד, וכיוצא ב אצל כל אחד, כי קשה לנו להרגיש באמת את הרגשת הנשמה שלנו.

אבל עלינו עכ"פ להאמין באמונה שלימה, שבוודאי הנשמה שלנו עוברת את כל זה בכל שנה מחדש, את השלב של יציאת מצרים, ואת השלב של ספירת העומר שהם ימי קטנות המוחין, ואח"כ בשבועות בכל שנה מחדש מאיר האור של קבלת התורה, וכן הלאה.

יעקב: אם בין כה אנחנו לא מרגישים את זה, מה נפק"מ לנו אם זה ימי קטנות המוחין או גדלות המוחין, או לא יודע מה?

משה: דבר ראשון, זה האמת, זה מהותם של ימים אלו ומצוות אלו, ואין זה משנה אם מרגישים או לא. וכמו לגבי ראש השנה, שגם אם לא מרגישים שזה "יום הדין" עדיין זו היא האמת, כך לגבי כל מה שהצדיקים גילו לנו.

דבר שני, מובא בספר"ק שכל שאדם יותר מאמין בזה, כך הוא זוכה לזה יותר. וממילא אמנם בתחילה לא מרגישים את זה, אבל אם מאמינים בזה באמת, לאט לאט זוכים גם להתחבר לזה ולהרגיש את זה, ואז זה טעם אחר לגמרי.

דבר שלישי, צריך לדעת שחוקי ממעגל השנה הכללי יש גם מעגל שנה פרטי, והוא מה שמבואר בספר"ק ומובא הרבה בדברי מוהר"ם, שבכל פעם שאדם מתחיל להתקרב להשי"ת נעשה אצלו או "יציאת מצרים", ואח"כ שלב של 'ספירת העומר' וכן הלאה. ולכן כל אחד בעת שהוא מתקרב להשי"ת בתחילה נשפע עליו אור נפלא, שזה בחינת האור של פסח, ואח"כ בדרך כלל עוברים עליו נסיונות וקשיים, שזה בחינת ימי ספירת העומר, שהוא הזמן של מוחין דקטנות, ואז עליו להשתמש עם הכח של ספירת העומר [דהיינו לדעת לשמוח עם מעט דמעות, ולהשתוק עכ"פ להיות טוב, ולדעת באמת כל זמן הוא יום, כי אף אם נראה לו שלא הולך לו כלום, באמת אעפ"כ היום הזה הוא גם יום], ואח"כ הוא זוכה ל'שבועות', וכן הלאה. וממילא כל מה שכתוב בספר"ק על החגים וכו', שייכים לכל אחד בשלבים שהוא עובר בחייו, וכל מה שמבואר בספר"ק על ספירת העומר, הם שייכים לכל אחד ואחד בזמן של ספירת העומר שלו.

ובאמת גם בכללות הדורות, אנחנו דור של ספירת העומר, כי כשמישיח יבוא יהיה 'מתן תורה' כמו שכתוב 'תורה חדשה מאתי תצא' [ואמנם בוודאי זאת התורה לא תהא מוחלפת, אבל הכוונה לגילוי של נבימות התורה שיתגלה און], וא"כ עכשי אנחנו בימי 'ספירת העומר', ולכן בכללות הדור שלנו הוא במצב במוחין דקטנות אחד גדול כל השנה, [וזה גופא הסיבה שקשה לנו להבחין בין הימים, כי בכללותו אנן בקטנות המוחין], ולכן עיקר ההתחזקות שלנו הוא בבחינת של ספירת העומר.

ספירת העומר - אבילות או שמחה?

ובאמת זה עיקר הסיבה שקשה לנו לתפוס את הנקודה של העבודה של ימי ספירת העומר, כי קשה לנו להבין מה הכוונה שעדיין לא קבלנו את התורה, הרי קבלנו את התורה בהר סיני, וגם שנה שעברה בחג השבועות, א"כ מה הכוונה שלא קבלנו את התורה, ובאמת זה דבר שקצת קשה לחיות אותו, אבל עיקר הכוונה של "לפני קבלת התורה" אין הכוונה שאין לנו תורה, אלא שאננו לפני "הארת קבלת התורה", כי בכל שנה מחדש בשבועות מאיר עלינו האור של קבלת התורה בכל שנה, והימים האלו של ספירת העומר במהותם הם ימים שלא מאיר עלינו ה"אור" של קבלת התורה, וזה המהות של ימי ספירת העומר שאנחנו נמצאים בימים של קטנות המוחין, כי עוד לא קבלנו את התורה, אבל אעפ"כ אינו מתיישים.

ולכן אנחנו לוקחים את העומר שעורים, שזה מאכל בהמה, שמבטא שעדיין אנחנו רחוקים מבחינת אדם, כי אין לנו את הדעת של התורה, ובכל זאת, גם את המצב הזה אנחנו מניפים ומעלים להשי"ת, כי אנחנו יודעים ומאמינים שבכל מקום אפשר וצריך להתקרב להשי"ת מאותו מקום ממש, אף שעדיין לא קבלנו את התורה, ואנחנו ב'מוחין דקטנות', ומה שיש לנו לעשות במצב כזה הוא פשוט להשתוק ולספור.

ומזה אנו למדים לכל השנה, שזה עיקר מה שצריך האדם לעשות כשהוא במצב של קטנות המוחין - לא להתייש אף"ו ולא להרים ידיים, אלא לעשות מה ביכולתו, ואפילו אם זה מעט דמעות דמעות, כמו פעולה קטנה של ספירת היום שהיא פעולה שכמעט אין לה משמעות, אבל דווקא מהספירה הזאת נבנה חג השבועות וזוכים לקבלת התורה.

ולכן לא לחנן ימים אלו הם ימי דין, שמתאבלים על פטירת תלמידיו ר"ע [גם על הגויות שהיו בדורות הקודמים מתאבלים אז וכמבואר בפוסקים], כי ימים אלו הם במהותם ימי דין וקטנות הדעת, ועל"כ דייקא בימים אלו יצא לפועל גזירות קשות, ולפ"ז מובן שלא לחנן ימים אלו הם ימי אבילות, כי הם ימי דין במהותם, משום שעדיין לא מאיר אור קבלת התורה, אמנם מצד שני צריך לדעת שהימים הללו הם השרוש של כל השנה כמבואר ברש"ש, כי כמו שהתינוק עיקר גדילתו הוא בקטנותו, כך אנחנו עיקר גדילתנו הוא דווקא בימי קטנותנו ובה תלוי כל השנה.

יעקב: הדברים נפלאים בהחלט, אבל עדיין לא ברורים למעשה. מה הכוונה שלא מאיר 'אור קבלת התורה', הרי אינו רואים שינוי בין לפני שבועות לאחרי שבועות בהארת התורה שלנו, אדרבא לפעמים בספירת העומר מאיר יותר האור של התורה?

משה: נכון, לפעמים דווקא בספירת העומר זה תחילת הזמן, ויש חשק ורעורר נפלא ללימוד, ואח"כ אחרי שבועות כבר אמצע הזמן, ואז לפעמים קצת יורד החשק והרעורר, ועל"כ קשה לנו להזדהות עם ההרגשה שבימי ספירת העומר עדיין לא מאיר עלינו אור התורה רק אח"כ.

אבל זה הכל תחושות חיצוניות, שמושפעים מה'מצב' החיצוני שסביבנו, ואינם המציאות האמיתית. המציאות האמיתית היא מה

משה: מה נשמע יעקב, איך עבר הפסח?

יעקב: ברוך ה', יש ימים טובים, וחבל שהם עוברים כזה מהרה. אבל לפחות יש לנו את ימי ספירת העומר, שהם המשך לחג הפסח והכנה לחג השבועות, אז יש לנו איזה חיבור גם בימים הרגילים אל ימי החג.

משה: אכן כך. ובאופן כזה בעצם אפשר למצוא כל השנה ימים 'מיוחדים', כי יש לנו את החגים בעצמם, וביניהם יש לנו כל מיני 'תוספות', אם הם טובים, או ספירת העומר, ש"ו בשבט ול"ג בעומר, כך שבסופו של דבר יש תמיד למה להתחבר.

יעקב: אם כבר אנו מדברים על ספירת העומר, אני מנסה להבין מה מהות הימים הללו. מצד אחד אנו יודעים שזה הכנה לקבלת התורה, ועל עם זה המושג שנקרא "מי הספירה" תמיד מתחבר עם האבילות ויחד תלמיד ר"ע, האם זה במקרה ששני הדברים נפגשים באותו זמן או יש קשר.

ולעצם הספירה, אני יודע שאצל חסידים בכלל, ואצל חסידים ברסלב בפרט, עושים עסק גדול מה'ספירה', ושמעתי שיש מקומות בברסלב שזה יכול לקחת חצי שעה ואפילו יותר, ואני מנסה להבין מה מיוחד במצב זה יותר מכל מצוה אחרת, שעושים ממנה כזה עסק?

משה: יש לך הרבה שאלות טובות, ועי"ז אמרו "שאלת חכם חצי תשובה". בא ננסה ללמוד ביחד את הנושא, ולקרב את הדברים אלינו באופן שנוכל לקבל קצת הרגשה בימים הקדושים האלו, ולהתקרב להשי"ת כפי מה שמוסוגלים ימים אלו.

לשם כך בא נשאל שאלה הפוכה. מצד אחד כמו שאמרתי, ימי ספירת העומר הם הכנה לקבלת התורה, עד כדי כך שבעצם כל ה'שבועות' בנוי רק על ה'הכנה' הזו, וגם השם "חג השבועות" מבטא זאת שהוא בנוי על ה'שבועות' שנספרו קודם לכן, וא"כ בוודאי אין ספק שספירת העומר במהותו הוא הכנה לקבלת התורה.

ומצד שני, איננו קוראים לספירה "ספירת התורה" או משהו דומה, אלא "ספירת העומר", כביכול אנו סופרים בעצם ל'הנפת העומר', וכן בכל יום אנחנו מרגישים היום כך וכך 'בעומר', [ואמנם א"ז מעוכב בדיעבד, כי כשסופר את מניין הימים, ממילא מתפרש שהספירה היא לעומר, אבל זה וודאי שהספירה היא לעומר, הדיינו לחונת והקרבת העומר], והפלא עולה מעצמו - אנו סופרים לקבלת התורה או לקרבן העומר? ומה בכלל העניין לספור לחננת העומר, הרי זה דבר מאוד צדי בכל העסק הזה?

יעקב: אכן, פלא והפלא. ואם כבר, הייתי מוסיף עוד שאלה יסודית - מה שייך לומר שאנו מתכוונים לקבלת התורה, הרי כבר קבלנו את התורה, והיא נמצאת בידנו, האם אנו הולכים לקבל תורה חדשה חלילה?

משה: אכן, גם זו נקודה הדורשת תשומת לב. או בא ננסה להבין את יסוד העניין, ובהו נוכל להבין את התשובה לכל השאלות בעי"ה.

יסוד העניין מתבאר בדברי ר' נתן בכמה מקומות, על פי המבואר בזה"ל ובכתבי הראי"ה, והוא שימי ספירת העומר הם לא סתם ימי הכנה לקבלת התורה, אלא שכביכול במעגל השנה, בכל פסח יצאנו ממצרים ו"עדיין לא קבלנו את התורה", והימים האלו הם ימים שמתגלה אף עלינו לעבוד את השי"ת אף לפני קבלת התורה כביכול, ולכן ימים אלו נקראים בלשון הראי"ה ימים של קטנות המוחין, כי במהותם הם ימים שלא מאיר אור הדעת, כי אנחנו לפני קבלת התורה.

בית היין

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

ספירת העומר - ההמתנה בדרך לקדושה

וְהַיּוֹם יְמֵי הַסִּפְרָה, שֶׁהֵם יְמֵי תְשׁוּבָה, יְמֵי טֵהֵר מִבְּחִינַת דָּם גְּדוּת, בְּחִינַת שְׂבֻעָה נְקִיִּים, פְּמוֹבָא, הֵם בְּבְחִינַת "אוֹמְרִים לוֹ הַקְּיָנוּ" הַנִּזְלָה.
כִּי זֶה עִקַּר בְּחִינַת כָּל הַסִּפְרָה, דְּהִינּוּ שְׂפָפְסַת, שְׁהוּא תְחִלַּת הַתְּשׁוּבָה, שְׂזַיְצִינן מִן הַסִּטְרָא אַתְרָא, בְּחִינַת יְצִיאת מִצְרַיִם, וְזֶה הוּא בְּחִינַת "הַבָּא לְטָהֵר מִסִּיעָיִן לוֹ", כִּי בְּפָסַח עִקַּר הַתְּשׁוּבָה עַל דְּי' סִיעָא דְלֵעֲלָא, עַל דְּי' הַתְּעוֹרְרוּת עָלִינוּ, פְּמוֹבָא. וְזֶה יִתְקַן "אוֹמְרִים לוֹ הַקְּיָנוּ", דְּהִינּוּ בְּחִינַת יְמֵי הַסִּפְרָה שְׂזַיְצִינן לְהַקְיָנוּת שְׂבֻעָה, בְּחִינַת שְׂבֻעָה נְקִיִּים כְּדִי לְקַדֵּשׁ וּלְטָהֵר עֲצָמוֹ קֳדָם שְׂאוֹבָה לְתַקְוָה בְּשָׁלְמוּת, שְׁהוּא בְּחִינַת שְׂבֻעָה, מִקְבֵּלַת הַתּוֹרָה כְּדִי לִילָךְ מִדְרָגָא לְדְרָגָא, לְתַקְוָה כָּל הַפְּגָמִים (וְכַמוֹבָא בְּפְסָרִים).
וְזֶה כָּלל בְּחִינַת יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וְתַקַּף אַחַר כֵּן סִפְרָה, כִּמְוֵי שְׂאוֹמְרֵין בְּשֶׁם הַבְּעַל שֶׁם טוֹב, כִּמְוֵי

פסח - אתערותא דלעילא, ספירת העומר - אתערותא דלתתא

כָּךְ הוּא דְרָפָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, בתחילה הוא בְּבְחִינַת פֶּסַח שְׁהוּא יְצִיאת מִצְרַיִם, וְזֶה הוּא יוֹם טוֹב, וְאַחַר כֵּן הוּא יוֹם טוֹב שֶׁל שְׂבֻעוֹת, וְבִינְיַתִּים סִפְרֵי תְּעוּרָה, כִּי בְתַחֲלָה בָּא הַתְּעוֹרְרוּת הַתְּשׁוּבָה מִלְּמַעְלָה עַל דְּי' הַתְּגַלּוּת הַהִסְתַּתְּרָה, שְׂעַל דְּי' זֶה שׂוֹמְעֵין קוֹל הַכְּרוֹז וּמַתְעוֹרְרֵין בְּתְשׁוּבָה, וְאַחַר כֵּן מִיָּחִינן אוֹתוֹ לִילָךְ מֵעֲצָמוֹ, שְׂזַיְצִינן לְחֹזֵר וְלְשׁוּבָה לְיַלָּךְ מִדְרָגָא לְדְרָגָא לְטָהֵר וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם.
וְזֶה בְּחִינַת סִפְרֵי תְּעוּרָה, שְׁהִיא תִתְקַן אַחַר יְצִיאת מִצְרַיִם, שְׂאָז הָיָה הַתְּעוֹרְרוּת הַתְּשׁוּבָה מִלְּמַעְלָה עַל דְּי' קוֹל הַכְּרוֹז שֶׁל הַתְּגַלּוּת הַהִסְתַּתְּרָה כְּנָל, וְאַחַר כֵּן צְרִיכִין לְסַפֵּר שְׂבֻעָה שְׂבֻעוֹת כִּמְוֵי סִפְרֵי נְקִיִּים שֶׁל הַגִּיהָ כְּדִי לְקַדֵּשׁ וּלְטָהֵר עֲצָמוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם מִדְרָגָא לְדְרָגָא, וְאַחַר כֵּן זֻכְרִין לְשְׂבֻעוֹת, שְׁהוּא דַּעַת גְּדוּל וְעָלִינוּ וְנִבְּחָה מְאֹד בְּחִינַת מְקַוָּה שֶׁל שְׂבֻעוֹת. (לְיֻקּוּי הַלְכוּת, הַלְכוּת רֵאשׁ חֲדַשׁ, הַלְכוּת ג)

שאלה:

האם מותר ללכת להתבודד בלילה, והרי מובא שאסור ללכת בלילה יחיד?

תשובה:

א] באמת אסור ללכת לבד יחיד, אנו הולכים עם השי"ת ביד. ואכן, מוהר"ן בעצמו שדיבר כ"כ הרבה על מעלת ההתבודדות, אומר בספר המידות (התבודדות): 'על ידי התבודדות ומפנה לבו לבטלה בא לכעס', כשהכוונה להתבודדות שאדם הולך באמת לבד, לא כדי להתבודד עם ה', אבל ההליכה שלנו בהתבודדות הוא בעצם להבדל מנבי אדם ולהרגיש את הקרבה לה'.

וכך ראו את כל הצדיקים שבכל הדורות שכאשר הלכו לשוחח עם ה' או ליישב דעתם בחשבון נפש וכדומה, לא חששו לאיסור ללכת יחיד בלילה, ורק כאשר הלכו למחוז חפצם היו נוהרים לא ללכת יחיד.

ב] הוזהר הק' שואל איך כלב בן יפונה לא פחד ללכת לחברון בזמן חטא המרגלים, והרי היו שם בני הענקים והיה ממש סכנת נפשות, ואומר הוזהר, "מאן דאיהו בדוחקא זא אסתכל אמיד", כלומר, אדם הנמצא בתוך צער ודוחק, הוא עושה הכל כדי להינצל, ואינו מסתכל על כלום. כך גם כלב הרגיש את הסכנה הגדולה בה הוא נמצא, שכמעט והוא הולך ליפול בחטא המרגלים, ומרוב שראה את הסכנה רוחנית, לא ראה שום סכנה אחרת, ולכן לא פחד ללכת לחברון.

ומובן מזה, שכאשר אדם יודע את הסכנה בו הוא נמצא בעולם הזה, אשר סכנת היצר הרע הולכת ומתגברת בעולם, אזי הוא רץ להתבודד, ואינו מסתכל על החששות האחרות. וזהו אגב אחד מהמתנות של מוהר"ן, שמביא אותנו להתחיל להרגיש קצת את הסכנה של היצר הרע באופן מוחשי יותר.

שאלה:

בכמה מקומות בליקוטי מוהר"ן מובאר גודל הענין לשמוע תורה מפני הצדיק בעצמו, והחילוק הגדול שבין לשמוע מפיו לבין לימוד מתוך הספר, איך אנו יכולים לקיים זאת בלימוד ספרים של צדיק שכבר נסתלק?

תשובה:

האמת שזו סוגיא ארוכה, אבל אענה בקצרה ממש. בליקוטי מוהר"ן (סימן י"ב) מובאר, שכאשר לומדים תורה של צדיק, כגון תנא או אמורא, צריך להאמין שהצדיק יושב כנגדו, ומקשיב לקולו, וממש מנשק אותו ומחבק אותו, עי"ש באריכות. ומה מובן, שיש שתי צורות איך לומדים מתוך הספר; יש מי שלומד תורה, כמו שקורא ספר שנכתב לפני הרבה שנים, ואז הוא רק מקבל את השכל היבש שכתוב שם בספר, וזה נקרא "לימוד מתוך הספר", אבל מי שלומד מתוך אמונת חכמים, ומאמין שהצדיק שהוא לומד את תורתו ממש מדבר אליו, אז אינו לומד "מתוך ספר" אלא "מפי הצדיק", ועי"ז יכול לקבל אור חדש בלימוד הספר.

ועיין עוד בליקוטי מוהר"ן (סימן קצ"ב), שם מובאר באריכות, שבתוך ספרו של כל צדיק נמצא פניו שכלו ונשמתו של בעל הספר, וממילא, כאמור, אפשר לקבל את הדברים ממנו בעצמו.

שאלה:

בליקוטי מוהר"ן (סימן קל"ד) מובאר, שלומר 'תורה' בפני אחרים הוא מלאכה מורכבת ומסוכנת, ואם כן האם מותר לנו לדבר בניצוי? וכן, איך אפשר לשמוע אחרים?

תשובה:

בוודאי שהוא סכנה גדולה לומר תורה, אך מצד שני מוהר"ן האריך מאד בגודל העניין לדבר ולחזק אחרים. ולכן, כיון שבאמת אינו יודעים איך לומר תורה כראוי, כאשר אנו רוצים לדבר בניצוי, עלינו להשתדל לחשוב כמה שפחות מחשבות של גאווה ויישות, בכיכול 'אני' הוא זה שמדבר, אלא להתקשר לצדיקים, שהם ידברו

מפנינו, ואז השי"ת יעזור שיהיה דיבורים כראוי. והעיקר כמובן להתפלל על זה להשי"ת.

וכלפי הפחד לשמוע מאחרים, אין אנו צריכים לחשוש, כי אין כוונת מוהר"ן שנדון את כל העולם לכף חובה, וכמו שרואים בסימן ג' ששם הוא מדבר על הוזהרות שלא לשמוע מנגן רשע, ושם באותו מאמר הוא אומר שאעפ"כ צריך לדון את כולם לכף זכות. כי עיקר הכוונה היא שצריך להזהר שלא ישמע באופן שזיק לו. ולכן מה שברור שיכול להזיק יש להתרחק, אבל מעבר לכך אין צריכים להכנס לחומרות יתירות ולהחריב את העולם.

וכך גם לגבי אזהרה זו של הסכנה לומר תורה, ולכן כשאנו שומעים תורה צריכים אנו אמנם להזהר לדעת איך לשמוע באופן שהדיבורים לא יפילו אותנו ויחלישו דעתנו, וכל אחד צריך להתבודד וליישב דעתו, איזה דיבורים מועילים לו לעבודת ה', ואלו דיבורים יכולים להחלישו, אבל לא באופן שח"ו נפסול מאן דהוא, אלא לסגן את הדיבורים עצמם באופן שיביאו לנו תועלת.

ומובא בליקוטי הלכות, על המשנה באבות "אזיהו חכם הלומד מכל אדם", ומקשה ר' נתן, והרי אנו יודעים שהעיקר הוא לקבל מהצדיק ולא מכל אדם, ומתרג' ר' נתן, אדרבא, כשאדם שומע את דיבורים אמיתיים של צדיק, אזי הוא מקבל אזנים לשמוע מכל אחד ואחד, כי יש בכל יהודי נקודות שצריכים אנו לקבל ממנו, ועל ידי שאדם מתקרב לצדיק ומקבל את הדרך והכיוון איך להתחזק להיות דבוק בהש"ת, אזי יש לו יכולת לשמוע ולסגן ולהתעורר מכל אחד, ולמצוא שם כמה עניני התחזקות לדברים שצריך להתחזק בהם.

שאלה:

בליקוטי מוהר"ן (סימן קפו) מובא שבמדינת ווינה (אוסטריה) רואים מופתים אצל הצדיקים, וזאת מחמת שיש להם אמונת חכמים, ולכן אחר שהצדיק אומר להם איזה דבר, הם רואים אחר כך בביתם שנתקיים כמו שאמר, ע"כ. מה הוא רוצה לומר לנו בזה?

תשובה:

המכוון של המאמר הוא להכניס בנו אמונת חכמים, כי 'אמונת חכמים' אין הכוונה רק אמונה שהצדיק הוא צדיק, אלא להאמין שהצדיק מכוון אלינו בכל דיבור שלו, ולכן מוהר"ן מספר לנו את התמימות שיש לאותם אנשים, שאמאמינים בכל דיבור של הצדיק, עד שבאמת הם רואים מופתים, ולכאורה נראה הדבר כצחוק שזה רק מחמת תמימות, אבל האמת הוא שכך צריך להיות האמונה, כי הצדיק באמת מכוון דבריו.

ובאמת, עיקר האמונת חכמים הוא לא לעניין מופתים וישועות גשמיים, אלא בעיקר מופתים בעבודת ה', והיינו שכאשר אנו לומדים ספרי צדיקים, צריכים אנו להאמין באמונה שלמה שכל דיבור שלהם הוא נאמר ממש במכוון, ויש בכל דיבור שלהם עצה לכל דבר בעבודת ה', וכאשר אדם מתיישב על הספר מתוך אמונה שבוודאי הספר הזה נאמר בשבילו, אזי הוא יכול ממש למצוא שם עצות וחיוזק לכל בעיה בעבודת ה', אלא שהדבר תלוי כמה הוא מאמין בחכמים, שכל דבריהם מכוונים ממש, ואין אלו סתם רעיונות וחיודשי תורות.

וכמובא בסימן ס"א, שכל אחד כפי האמונת חכמים שיש לו, כך הוא יכול להוציא מכל מה שלומד עצות לנפשו והנהגות ישרות לכל מה שצריך.

>>> המשך

לְמַשֵּׁל הָאֵב הַפְּשֵׁתִינוּק מִתְחִיל לִילֵף אֲזַי מוֹלִיכוֹ בְּיָדוֹ וְאַחַר כֵּן מְנִיחַ אוֹתוֹ לִילֵף בְּעַצְמוֹ, כִּמּוֹ כּוֹן בְּפִסַּח מִסִּינַי לֹא וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ עַל יְדֵי הַתְּעוֹרֵרוֹת עֲלִיּוֹן, אֲךָ תִּכְרַךְ מְנִיחִין אוֹתוֹ לִילֵף מְעַצְמוֹ כִּדְּי שִׁתְּעוֹרֵר מְעַצְמוֹ וּיִתְּנֶנּוּ מַה שְּׁעָנָה, שְׁעָה בְּחִינַת סְפִירָה, בְּחִינַת "אוֹמְרִים לוֹ הַמֶּתָן", כִּדְּי שִׁעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיִסְבַּל צֶעַר וּבּוֹשָׁה לְתַקֵּן מַה שְּׁפָגַם. וְזֶה מַה שְּׁאִיתָא בְּאַחַר שִׁתְּסַפְּרָה לְטַהֵר עַצְמוֹ מִבְּחִינַת דָּם נְדוּת, כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה לְתַקֵּן בְּחִינַת הַדְּמִים שֶׁבָּאִים מִבְּחִינַת אַחוֹרַי אֲהִיָּה כְּנִל, שֶׁהֵם בְּחִינַת דָּם נְדוּת. (הלכות ספירת העומר הלכה א)

הצעקות של ספירת העומר

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֵל הַצֵּעָקָה מֵעֵמֶק הַלֵּב שְׁנוֹהֲגִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים לְצַעֵק בְּשַׁעַת הַסְּפִירָה, כִּי הוּא בְּחִינַת צַעֲקַת הַלֵּב מִפְּעֻמְקוֹם כִּדְּי שְׁנוֹזֶפֶה לְהַמְשִׁיךְ בְּעוֹצוֹת עֲמֻקּוֹת, כִּדְּי שְׁנוֹזֶפֶה לְטַהֵר עַל יְדָם מִזְּמַתְנֵהוּ וּמִסְּמֻמְתָּהוּ. כִּדְּי שְׁנוֹזֶפֶה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה בְּשְׂבוּעוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת כָּלֵל כֵּל הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, כִּי כָּלֵל הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת תְּרִי"ג עֲטִין דְּאוֹרְיָתָא, וְהַעֲקָר כִּדְּי שְׁנוֹזֶפֶה עַל יְדָם לְאַמְנָה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא הַעֲקָר (הלכות ראש חודש הלכה ו)

פשטות כוונת הספירה

וְעֵקֶר בְּנֵינַת הַסְּפִירָה בְּפִשְׁטוּת הוּא שְׁצָרִיכִין לְדַעַת שְׁיָמֵי הָאֶדָם מְנַיִים וּסְפָרִים בְּמִסְפָּר וּבְמִנְיָן כֵּל יוֹם וְיוֹם, וְהָאֶדָם יִצְטָרֵף לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן מְכֵל יוֹם וְיוֹם, כִּי אֵין שׁוּם יוֹם הוֹלֵךְ לְבִטְלָה חֶסֶל וְשׁוּלָם. וְאַפְלוּ שְׁעָה וְרַגְעַת אַחַת אֵינּוּ הוֹלֵךְ לְבִטְלָה חֶסֶל וְשׁוּלָם, בְּבְּחִינַת "שֶׁבַע שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת לְהִיּוֹת תְּמִימוֹת וּשְׁלֹמוֹת בְּעִבּוֹדַת ה' וְלֹא יִלָּךְ מִמֶּה רַגְעַ לְאַבּוֹד חֶסֶל וְשׁוּלָם.

כִּי שֶׁבַע שְׁבָתוֹת מְרַמְזִין עַל כֵּל יָמֵי חַיֵּי הָאֶדָם שְׁכָלֵלִים בְּשֶׁבַע יָמֵי הַשָּׁבוּעַ, כִּי כֵּל יָמֵי עוֹלָם כְּלֹלִים בְּשֶׁבַע יָמֵי הַשָּׁבוּעַ שֶׁהֵם שֶׁבַע יָמֵי בְּרֵאשִׁית, כִּי אֵין נִמְצָא יוֹם כְּלֹלִים חוּץ מִשְׁבַּע יָמֵי הַשָּׁבוּעַ שֶׁהֵם חוּזְרִים חֲלִילָה כֵּל יָמֵי עוֹלָם. עַל כֵּן כֵּל יָמֵי חַיֵּי הָאֶדָם כְּלֹלִים בְּשֶׁבַע יָמֵים שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבַע יָמֵי הַשָּׁבוּעַ, וְכֵל יוֹם כְּלֹלִים מְכֵל הַשָּׁבוּעַ יָמִים, עַל כֵּן הֵם בְּחִינַת שֶׁבַע שְׁבָתוֹת שֶׁהֵם אֲרָבַעִים וְתֵשַׁע יָמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵמָּנָה לְסַפֵּר כֵּל יוֹם וְיוֹם כִּדְּי לִידַע וְלִזְכֹּר אֵת יָמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ שֶׁכֵּל יָמֵים אֲשֶׁר הוּא חַי עַל פְּנֵי הָאֶדָמָה הֵם מְנַיִים וּסְפָרִים בְּמִסְפָּר וּבְמִנְיָן, כִּמּוֹ שְׁבָתוֹת "כִּי שְׁנוֹת מִסְפָּר יָאֲתִי אִם כִּימֵי שְׁכִיר יָמִיו" (איוב) וְכִתִּיב "מִסְפָּר יָמֵי חַיֵּי הַבָּלוּ" (קהלת). וְכִתִּיב "לְמִנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע".

וְעַל כֵּן אֶסוּר לְהֶאֱדָם לְדַחוֹת אֵת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְיוֹם, רַק לִידַע הַיֵּסֵב שְׁעָה הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה לוֹ עוֹד כֵּל יָמֵי חַיָּו, כִּי יוֹם הָאֶחָד הוּא עֲנִין אַחַר לְגִמְרֵי, וְהוֹלָא שִׁיפְרַע בְּזִמְנוֹ. (הלכות פיקדון הלכה ד, עין שם עוד באריכות)

בס"ד

כבוד מערכת 'הקבוצה' שלום וברכה.

בעקבות הכינוס החשוב שאורגן על ידכם קודם פורים העבר עלינו לטובה, ובעקבות השאלות שהועלו ב"רב שיח" שהתקיים בכינוס זה, אשר מוקצר הזמן ומחמת איחור השעה לא נתבררו הדברים די הצורך, חשבת להעלות בס"ד על הכתב הרהורי דברים שעלו בלבי.

נתחיל בהשאלה היסודית: האם "ההתבודדות" שעליה דיבר מוהר"ן הוא ענין אחר עם ה"התבודדות" המדוברת בשאר ספח"ק או לא? ואם באמת העניינים המבוארים בשאר ספח"ק אכן נכללים בעצת ההתבודדות של אדמו"ר ז"ל, א"כ מהו בכל זאת חידושו הגדול בענין זה?

קודם שניכנס בביור הענין בס"ד, אציין שבאמת בספח"ק דיברו על כמה עניינים בהתבודדות, וכבר נדפסו כמה קונטרסים וחיבורים ליקוטים נפלאים בענין זה, כמו בקונטרס "דרך ישן" שבסוף ספר "נתיבות העבודה", וכן הספר הנפלא "בדד יחננו".

ונציין קצת בס"ד. המ"ב הביא בביאור הלכה סי' תקע"א (-לסימן בעלמא הוא ממש מכוון בשנת פטירת רביז"ל - תקע"א) מהספח"ק "חרדים" - בענין חיוב התעניות לכפרת עונות, שמובא שם שמי שהוא בעל תורה יכול למעט בתעניות, ומ"מ יום אחד בשבוע יתרחק מבני אדם, ויתבודד בינו לבין קונו ויתקשר מחשבתו בו וכו', וידבר לקל יתברך כדבר העבד אל רבו וכן אל אביו, וכו' ע"ש. וב"מסילת ישרים" (פ"טו) בדרכי קניית ה"פרישות" כתב בתו"ד, "ויקר מן הכל הוא ההתבודדות, כי כמו שמסיר מעיניו עניני העולם כן מעביר חמדתם מלבו".

והנה במסילת ישרים כאן מדבר על ההתבודדות כדרך ואמצעי להתרחקות מעניני העולם, ואמנם יש בזה עוד ענינים, ובספח"ק הרבו לדבר על ענין "חשבון הנפש" בינו לבין קונו, והרמח"ל ז"ל עצמו כתב עוד ב"דרך עין החיים" (קרוב לתחילתו) שהתרופה היותר חזקה שתוכל להימצא נגד היצר והיא קלה ופריה רב הוא שיעמוד האדם בכל יום "לפחות" שעה פנוי משאר כל המחשבות לחשוב רק על ענין "התכלית", מה הוא, ולמה בא לעולם, ומה מבקש ממנו ממה הקב"ה. וב"תניא" (פרק כט) הרחיב בענין העצה להכניע הנפש הבהמית, לקום באשמורת (בחצות), ואחר ההתבוננות ירגיז על הנפש הבהמית ברעש וברוגז, וידבר אל הנפח"ב בדרך השפלה ויקרא לו ככל השמות אשר קראו חז"ל לצה"ר, רע ובליעל וכו', ע"ש. וכן "בהנהגה ישרה" של ה'נועם אלימלך' הזכיר שיקום קודם אור היום ויתוודה בינו לבין קונו עד אשר יראה לפניו עונותיו כהרים וגבעות, ע"ש.

עוד מצאנו להפחץ חיים ז"ע ב"לקוטי אמרים" שלו (פרק י') בענין התפילה, שכתב שאין מספיק מה שמתפלל האדם בג' תפילות בכל יום שתקנו חז"ל אלא כמה פעמים ביום צריך האדם לשפוך תפלות ובקשות בינו לבין עצמו כשהוא בביתו מעומקא דליבא על מצבו וצרותיו, וצרות ישראל המתרבים, ועל גלות השכינה

ע"ש.

ע"כ העתקתי קצת מראי מקומות, והמעין יראה שתפסו כאן כמה עניינים של התבודדות, ומעתה ננסה לבאר ענין ההתבודדות של רביז"ל, [והנני מוכרח לציין שכבר נכתבו על ענין ההתבודדות כמה וכמה ספרים נפלאים, מהם לבאר עומק הענין, ומהם לעורר על נחיצות הענין, וכן הדרכה להתבודדות נכונה, ועוד, (לדוגמא: יחוד ההתבודדות, בשדי יער, לב העולם, ועוד, והספר הנדפס מחדש עתה "אשפוך לפניו שיח" של הרא"י כרמל שליט"א) וכאן ננסה לבאר דברים כללים בדרך קצרה בס"ד].

ויש לחלק הענין לג' עניינים כללים:

(א) ההגדרה **המעשית** של הענין. רביז"ל גילה שענין ההתבודדות הוא עצה מוכרחת **לכל אדם** בכל מצב ומדרגה, מקטן ועד גדול, (וברוב הספרים מדובר על מדרגה מסוימת, ולא שהוא עצה מוכרחת לכ"א). וכן צמצם והגדיר את **זמן** העסק בזה, שהוא לפחות "שעה" (וכמוכן שאינו שולל שלא ישתדל האדם על פחות מזה, ובפרט בתחילת ההרגל, וכן כשאינו יכול שעה יעשה מה שיוכל, כמו שדובר ע"ז ב"כינוס" בטוב טעם). וכן פרטים מעשיים נוספים, שאמנם אינם לעיכוב אבל לכתחילה יש ענין של "שדה" מחוץ לישוב, וכן "בלילה", וגם יש מעלה מבחינת הזמן בעת רצון של "חצות".

(ב) והוא **עיקר העניין** ממש. רביז"ל שענין התבודדות (**פולל כל הגוונים** המבוארים בספרים) כולם צריכים להיות בדרך "תפילה ושיחה בינו לבין קונו". והיינו שגם "החשבון הנפש", וכן עסק התשובה, והיודיו, והתבוננות בתכליתו וכו' - כולם יעשה בדרך תפילה.

ומכלל החידוש הזה, שלא רק אם נכשל וכו' צריך להתפלל (בדרך של תשובה ויודיו וכו'), אלא שלכתחילה על כל ענין ומעלה שרוצה להשיג ולהגיע בעבודת השם בתורה ותפילה, ותיקון המידות והמעשים, על הכל יקדים תפילות ובקשות, וכן נכלל בזה "הודאה" על כל מה שזכה להשיג, (וכמו שהדריך רביז"ל את א' מבני הנעורים הקטנים איך להתבודד, ואמר לו שאם זכה ביום הקודם ללמוד ולהתפלל - יודה להשי"ת וישבח, ויתפלל על להבא, ואם "לא הלך" לו יתחרט, ויבקש מחילה וכו', כמבואר בחיי מוהר"ן).

ומכלל הענין הזה מובן שהחוט השדרה **המקיף את כל העניינים הנ"ל** [ועוד עניינים רבים נוספים המבוארים בדברי רביז"ל ואינם מבוארים כ"כ בשאר ספח"ק, כמו אנחות דקדושה (סימן ח ועוד), להוציא בשפתיו כיסופיו, רצונות וכיסופים (סי' ל"א), ענין ה"ביטול" וליכלל בהשי"ת, (סימן נ"ב), וכן ענין "אמתלאות וטענות וריצויים ופיוסים" (ח"ב סי' כ"ה) ועוד] הוא ענין **הקשר והחיבור הטבעי אל השי"ת**, שהמובן מזה שהאדם צריך שהקשר שלו אל השי"ת יהי מוחשי וטבעי, כמו להבדיל הקשר שלו עם בני משפחה וכדו', שאע"פ שבודאי בתורה ותפילה יש "דביקות" נפלא מצד עצם עניינם, (וכמו שהאריכו בתניא פ"ו, ובנפח"ח

ש"ד, על הדביקות הנפלא שבלימוד התורה, וכן בתורה נ"ו בלקו"מ) וכמו"כ מובן שהתפילות הקבועות כשהן נעשות כראוי הם במהותם דביקות להשי"ת, (וכמבואר בזה הרבה בלקו"מ, ועי' לקו"ת פ"ד), אמנם כל זה אינו במקום **הקשר הטבעי** שמדבר האדם עם השי"ת על כל ענייניו, הן על העבר והן על העתיד, כל מה שרוצה להשיג, הן ברוחניות והן בגשמיות, הן בעליה והן בירידה.

(ג) **התבודדות ב"קטנות"**. ובמילים אחרות "התבודדות כדרך להתחלה". והיינו מה שמבואר בליקוטי מוהר"ן שגם כשאין לו דיבורים הרי עצם הענין שבא להתבודד ולדבר לפני השי"ת הוא גם טוב, ויש בזה אריכות בלקו"מ בתורה כ"ה (תניינא), ובשיחות שבסוף תורה צ"ו, כמה עצות מה לעשות כשאין לו דיבורים, שגם אם רק יאמר דיבור אחד בהתבודדות ויחזור עליו כמה וכמה פעמים הוא טוב מאד, ועוד דברים בזה.

[ואמנם בפשטות יש לבאר שהטעם בדברים אלו הוא משום שיש הרבה פנים ועניינים בהתבודדות, וממילא, בהתבודדות כזאת שאין לו דיבורים, אנו מרויחים שיש בזה עכ"פ א' מהעניינים שבהתבודדות. ודבר זה ג"כ נכון מאד, שבודאי יש מעלה ותועלת בעצם העמידה לפני השי"ת, ובעצם מה שעכ"פ פונה בשעה את עצמו משטף עניני העוה"ז, וזוכה למידת מה של "ישוב הדעת". ועם כל זה, האמת שיש בענין זה הרבה יותר], והוא יסוד גדול בכל הענין, שההתבודדות **היא בעצמה בונה את כל קומת האדם**.

וענין זה הוא מהחידושים הגדולים של רביז"ל בענין ההתבודדות, שבשונה משאר הצדיקים שנתנו עצה זו כשאדם נמצא במדרגה מסוימת עכ"פ, שעי"ז יזכה להגיע לעבודה אמיתית יותר ופנימית יותר, ולעסוק בתשובה וכו', אבל כשהוא במדרגה פחותה כ"כ שאינו יכול להתוודות אפילו, ואינו יכול לפתוח פיו מעוצם פחיתותו ונמיכותו, אם כן במה הוא שייך לכל הענין, ובזה גילה מוהר"ן זיע"א שאדרבה, זהו גופא העצה האמיתית להתחיל מדיבור עם השי"ת, כי באמת השי"ת נמצא עמו גם בעוצם פחיתותו, ולכן אפי' בשאל תחתיות תתחיל להתחבר עמו, ולבנות הקשר ממקום שאתה נמצא, ועי"ז בעצמו יתחיל מעט מעט להשתחרר ממקומו ומצבו.

והרבה יש להאריך ביסוד זה, וקיצרתי כאן מאד. וכמדומה שנכללו כאן מעיקרי החידושים שיש בעצת העצות של רביז"ל, אשר מלבד כל הנכלל בה היא בעצמה בונה את כל עבודת האדם מעומק מדרגתו הפחותה, עד רום כל דרגין.

בידידות נאמנה

י.ג. מודיעין עלית

ספר לנו מעט על הרקע שלך:

גדלתי בבית ליטאי מוכר, בשכונה חשובה בירושלים. אבי שליט"א נחשב בין התלמידי חכמים המפורסמים בשכונה, ומשמש כדמות מוערכת. אבי שליט"א בקי בכל גווני התורה, כולל ספרי חסידות, ועם זאת, הוא אינו מחנך בכיוון הזה, ואף מתנגד לכך באופן עקרוני, ועם ברסלב אין לו שום הכירות. אמי תחי' מתנגדת חזקה לחסידות, ומיותר לציין שהחינוך בבית הוא רק לשבת וללמוד.

הלכתי ללמוד באחת הישיבות המפורסמות בירושלים, ושם גדלתי כפי מה שחינכו אותי - להתמיד בלימוד התורה, ובקדוק ההלכה. אך בתוך תוכי, כבר מגיל צעיר, הרגשתי תשוקה חזקה לדרך מיוחדת בעבודת ה', דרך שתביא אותי לדביקות וללהט בעבודת ה'.

כמו כן השתוקקתי לרבי מובהק שידריך אותי על כל צעד ושעל, וזה הביא אותי לכך שהתחלתי להסתובב - בחשאי כמובן - בחצרות רבות של חסידויות שונות, וגם אצל הרבה אדמו"רים, אבל בשום מקום לא מצאתי את שחיפשתי, והתשוקה שבערה בי לא באה אל סיפוקה. עם כל זה, ברסלב הייתה אצלי מחוץ לתחום, עד שאפילו לא ראיתי טעם לנסות ולחפש שם משהו.

איך הכרת את ברסלב?

בשלב מסוים התייאשתי. לא ראיתי מקום שאני יכול למצוא שם את שאהבה נפשי, והרמתי ידיים. ואז בסייעתא דשמיא התגלגלה לידי החוברת "אגרת לבן דורינו". ראיתי שמדובר ב'ברסלב', אבל מרוב ייאוש החלטתי לבדוק. קראתי את הקונטרס והוא הלהיב את נשמתו, ופתאום הרגשתי שזוהי הדרך, וזה מה שחיפשתי תמיד.

עדיין היו לי שאלות ותמיהות שנקרו במוחי. פניתי למספר טלפון שהופיע בקונטרס, ושאלתי אם אפשר ללבן אתו את העניינים הקשורים לזה, הוא

ענהה בשמחה, והשיב לי בסבלנות לכל ספקותי, כך פעם אחר פעם, עד שהתברר לי במאה אחוז, שאכן זו היא הדרך בשבילי. בפעם הבאה שהתקשרתי, הדגשתי שיש לו עוד שאלות, אבל הם כבר לא שאלות 'אם להתקרב', אלא שאלות בירור בלבד, להבין יותר טוב.

התחלתי ללמוד את הספרים הקדושים, ולקיים מה שיכולתי, והרגשתי אור נפלא מציף את נשמתו. בהמשל הצטרפתי לחבורה של בני תורה, שהיו מתאספים אחת לשבוע ללמוד יחד את הספר ליקוטי מוהר"ן, שם המשכתי עד לנישואיי בשעט"ו"מ.

בשלב מסוים אף נודע לי, שבישיבה בה אני לומד, ישנם עוד קרוב לעשרים בחורים שהתקרבו לברסלב, אם כי רובם אינם יודעים אחד מחברו. הנתון נודע לי כאשר אחד מהם, שכן הכיר את רובם - החליט לייסד שיעור בליקוטי מוהר"ן, והתעניין אצלי אודות העניין. ואכן, לאחר כמה שבועות נוסד שיעור שבועי, ע"י אחד מרבני ברסלב, שמסר את השיעור בבהירות וטוב טעם ודעת, בשפה 'ישיבתית' מחד עם ה'לב' של ברסלב מאידך. השיעור איחד את כולם, ואף גרם לבחורים נוספים להתקרב.

האם הייתה לך התמודדות עם הסביבה?

בהחלט. במשך הזמן קניתי לעצמי ספרי ברסלב (קטנים), וכשהגיע בין הזמנים הבאתי אותם הביתה. השתדלתי אמנם להצניע אותם, אך הם התגלו. משכך, קבלתי מסר מההורים שאינם מעוניינים שיהיה לי קשר עם ברסלב, ואבי אף דאג להדגיש שאין לי רשות להשתמש בכספו (שנתן לי) עבור הספרים הללו.

כעבור תקופה, כשהבינו שזה רציני, הם נבהלו מאד. אבי שליט"א הגיע לישיבה וקרא לי לשיחת נפש' כשלשם כך הוא לקח אותי למסעדה. הטון וסגנון הדיבור שלו נתנו לי להבין שהם מסתכלים עלי בתור

מסכן ואומלל שנפל לבור ללא תחתית, והם מנסים לעזור לי. אך ב"ה הייתי חזק ויציב בדרכי. השתדלתי להשיב בדרכי כבוד ונועם אך לא לוותר על עמדותי. מאז, הרגשתי במבוך, וגם לא ידעתי מה לעשות לגבי שידוכים. אך בסייעתא דשמיא, לאחר הרבה תפילות, מצאתי את זיווגי בשעט"ו"מ, שגדלה בבית ליטאי רגיל, אך הסכימה לדרכי, וכך נחתם העניין לשמחת כל הצדדים.

מה הם הנקודות שתפסו אותך בברסלב?

לא מדובר בנקודות, אלא ב"דרך חיים". ובכל זאת אציין נקודות מרכזיות כפי שהם נראות בעיני: א. לחיות עם הקב"ה תמיד בכל זמן ובכל מצב. ב. ההתקשרות לצדיק, ממלא את האדם בכיסופין דקדושה באופן מיוחד. ג. ההרגשה הברורה איך שהרבי מלווה אותך תמיד, ומדריך אותך על כל צעד ושעל.

ולסיום:

אני חפץ להגיד לכל המתקרבים: ברגע שאתם יציבים ובטוחים בדרככם - אל תתחבאו כמו 'אנוסים', אלא תציגו את זה באופן ברור ונחרץ. אין כוונתי לעשות שינויים קיצוניים ומיותרים, אבל חשוב מאד שידעו שזה הכיוון שלכם, ושיראו ויבינו שאתם בטוחים וחזקים בדרך הזו.

בתחילה אמנם יכעסו ואף ילגלו, אבל בהמשך יירגעו, ולבסוף יעריכו אתכם ואולי אף יתקרבו בעקבותיכם. באופן זה תוכלו ללכת בדרך רביה"ק בשלימות, ובלא צורך לוותר על דברים רבים מפחד וממורא. ואם אתם בחורים תוכלו גם לחפש שידוך שמתאים לדרככם, ולא תצטרכו להסתבך עם השווער וכו' וכו'.

בוודאי שיש יוצאים מן הכלל, וכל אחד צריך לפעול בשיקול דעת לפי מצבו ונתוניו האישיים, אך באופן כללי כך כדאי לפעול.

קו המענה באיחוד השבילי!
 קו מיוחד לבחורים ואברכים המתעניינים בתורת מוהר"ן מברסלב ז"ל הכולל:
 - מענה מרבינים שליט"א לקבלת חיוזוק והדרכה
 - קביעת שיעור / חבורה באזורך
 - תיווך לחברותא (בשיקור פלסטית) כלבבך,
 - מרכז מידע וסיוע טכני
0799-25-85-84
 האניימ? ניצימ? קפאל!

הזפיעו!
 הקונטרס הנפלא "שאל בני" כל מה שרצית לדעת על ימי ספירת העומר והמסתעף
 ניתן להשיג במרכזי ברסלב לבירורים או לקבלת החוברת לדוא"ל: 0583288729 oradaat@gmail.com
המחיר 5 ש"ח
 הופיעו! הקונטרס הנפלא "שאל בני" - שבועות" כל מה שרצית לדעת על הג השבועות ניתן להשיג במרכזי ברסלב לבירורים או לקבל החוברת לדוא"ל: 0583288729 oradaat@gmail.com
המחיר 5 ש"ח
 איך מקבלים את התורה בהתחדשות?
 ניתן להשיג את העלון/לתרומות/ולכל הערה ניתן לפנות למשרד "נעשה ונשמע" או למס' 0527143103. דוא"ל: ale148148@gmail.com

על הפרק

מאת כותבת הספר "אותך אבקש"

ובחרת בחיים

הבחירה – כח אלוקי

כח הבחירה אינו תכונה שמתאימה לנברא כלל, אלא הוא כח הבורא. הבורא יתברך בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים כרצונו. לעומת זאת, ההגדרה "נברא" פירושה מי שעשה ומובל על ידי הבורא.

הדומם והצומח תמיד ישארו במקום שהניחו אותם ובצורה בה נוצרו - "אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל" (בראשית רבה י-ו). חיות ובהמות אמנם נעות בחופשיות, אך גם הן עושות זאת בדיוק לפי הטבע שהטביע בהן הבורא. האריה תמיד יטרוף, הכבש יאכל עשב והיתוש יעקוץ. כל בעל חי יפעל תמיד בכל מצב כפי התכונות שבהן נברא ואין לו שום אפשרות בחירה לנהוג אחרת. גם גוי תמיד מתנהג לפי התכונות המוגשמות שבהן נברא, בדומה לבהמה. על אף שהוא בדרגת מדבר ויש לו כח המחשבה, הוא מפעיל את כל כשרונותיו - רחבים ומפותחים ככל שיהיו - כדי לשמש את האינטרסים האישיים שלו. רק עם ישראל, שבהם "בחר ה' להיות לו לעם סגולה מכל העמים", בכוחם להתגבר על נטייתם הטבעית ולבחור בטוב, כמפורש ברמב"ם (הלכות תשובה פרק ה):

"אין לו מי שיכפה ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה... ודבר זה עיקר גדול הוא והוא עמוד התורה והמצוה שנאמר (נצבים ל-טו) 'ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע' וכתבי (ראה יא-כו) 'ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה' כלומר שהרשות בידיכם וכל שיחפץ האדם לעשות ממעשה בני האדם עושה בין טובים בין רעים".

ליהודי יש בחירה חפשית לבחור בין טוב לרע (ה' יודע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותם, ואף על פי כן הוא נתן בידינו את הכח לבחור בעצמנו, כח הבחירה של נברא הוא מעבר להבנת השכל האנושי).

כח הבחירה – רק ליהודי

אנחנו, עם ישראל, קיבלנו את התורה עם תר"ג מצוותיה, ובכוחנו לבטל את רצונו האישי ולבחור להתדבק בבורא, לעשות את רצון הבורא לרצונו. זהו היפך טבע הנברא. בבחירה שבחר בנו השי"ת, הוא משריש בנו את כח הבחירה האלוקית, הכח להתעלות מעל טבענו, לצאת מ"עצמנו" וממציאותנו הטבעית ולבחור בו יתברך (אומות העולם נצטוו בשבע מצוות בני נח, ולכן יש להם דרגת מה של בחירה. גוי, בכוחו להתגבר על משיכתו הטבעית כי מבין שעליו לדאוג לקיום העולם - שזה כוונת ה' מצוות בני נח, אך אין לו שום קשר לבורא יתברך עצמו. קשר זה יש רק לעם ישראל שהשי"ת בחר בהם ובכך

הטביע את אהבתו בנפשם).

כח ייחודי זה של עם ישראל נראה היטב בדבריהם הידועים של חז"ל על מתן תורה:

"כשנגלה המקום ליתן תורה לישראל... נגלה על כל האומות בתחילה. הלך אצל בני עשו ואמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו: מה כתוב בה? אמר להם "לא תרצח". אמרו: רבש"ע, כל עצמו שאביהם רוצח הוא שנאמר "והידיים ידי עשו"... הלך לו אצל בני עמון ומואב ואמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו: מה כתוב בו? אמר להם "לא תנאף". אמרו לפניו: רבש"ע, עצמנו של ערוה להם היא... הלך ויצא בני ישמעאל, אמר להם: מקבלים אתם את התורה? אמרו לו: מה כתוב בה? אמר להם "לא תגנוב". אמרו לפניו: רבש"ע כל עצמו שאביהם לסטים היה... לא היתה אומה באומות שלא הלך ודבר ודפק על פתחם אם ירצו ויקבלו את התורה..." (ספרי וזאת הברכה ב).

ה' עבר מאומה לאומה וכל אחד טען: הטבע שלנו לא מאפשר לקיים את התורה. חז"ל מבטאים כאן את ההבדל המהותי בין ישראל לעמים. טענתם של האומות היתה שלכל אחד הטבע שלו, רציחה, ניאוף, גניבה, והוא אינו יכול להתנתק מהטבע המורשש בו בעצמיותו. רק עם ישראל לא שאלו מה כתוב בתורה, אלא הקדימו "נעשה" ל"נשמע", הם קיבלו על עצמם לקיים את מצוות ה' ויהי מה, ולא ביררו כלל אם הדברים תואמים את טבעם או מנוגדים לו, כי הם מוכנים ויש להם את הכח לפעול נגד טבעם, לצאת מ"עצמם" ולבחור לעשות את רצון ה' בכל מחיר.

עיקר הבחירה – כשיש שני צדדים

השי"ת ברא את העולם כי נתאוה להיות לו דירה בתחתונים, כלומר, נחת רוח היא לפניו יתברך כשכבודו מתגלה בתוך העולם הזה, עולם ההסתר (תניא לקו"א לו). נחת רוח היא לפני השי"ת כשכוחו מתגלה כאן בעולם התחתון. בשעת נסיון כשאנו מתגברים על נטיותינו הטבעיות, מתגלה בנו כח הבורא, הכח לבחור וליצור מציאות חדשה "יש מאין" בלי הכרח מנסיבות קודמות. יש בנו כח מופלא - בניגוד לכל שאר הנבראים - שלא להיגרר אחר המשיכות הטבעיות שלנו, אלא ליצור מצב חדש ומציאות חדשה כרצונו של ה', שאינה כבולה לטבענו המולד.

כח זה מתגלה למשל, כאשר אנחנו עוצרים בעצמנו מלספר לשון הרע שמאד היינו רוצים לספר, בווער בנו החשק לדבר, אך אנו מתעלים מעליו ומתגברים. נסיון נוסף עומד לפנינו כאשר בגד שלבשנו נעשה כבר צד או קצר מדי וכבר אינו עונה על דרישות ההלכה. הבגד יפה וחביב עלינו אבל אנו מתגברים ושמים אותו בצד. כמו כן שאנחנו נוהרים בהלכות שבת כשאף

אחד לא רואה אותנו, לדוגמה כשאנו מתגברים לא לתלוש פיסת עור קטנה ומטרידה, וכן בפרטים הלכתיים שונים, כשאנו מקפידים לשאול שאלת רב בעת הצורך ולא מסתמכים על "שמעת" או "נראה לי". בכל ההתגברויות האלו מתגלה כח הבחירה הייחודי האלוקי שניתן לנו.

בנקודת הבחירה – ה' בוחר בנו

השי"ת בחר בנו מכל העמים, לא בגלל גדולתנו או מעשינו הטובים, אלא כי כך עלה ברצונו יתברך, כפי שאומר הפסוק: "לא מרצבכם מכל העמים חשק ה' בכם ויבחר בכם... כי מאהבת ה' אתכם..."

יהודי שהוא גדול בתורה ועבודת ה', יהודי שפועל למען כלל ישראל - מרביץ תורה ברבים או פועל עבור הכלל בעניינים אחרים, אינו נבחר יותר אצל השי"ת מכל יהודי אחר. הקב"ה בחר בעם ישראל ואוהב כל יהודי בעצם, כמו שהוא. כל יהודי, בעצם היותו יהודי, הינו חלק אלוך ממעל, השי"ת קרוב אלינו, עימו ואצלו תמיד. אלא שעל כל אחד מוטל לגלות חלקו בכבוד שמים, לבחור בטוב ולסור מרע לפי הכוחות שניתנו לו והמקום שבו שם אותו הבורא, והוא רצוי לפני ה' באופן שלו.

כמו כן, לפעמים נראה לנו שכשאנו מתפללים לה' ועוסקים בתורה ובמצוות אנו חביבים ונבחרים אצל השי"ת ואילו כשאנו עוסקים בעניינים גשמיים, אוכלים ושותים, טרודים בענייני פרנסה וכו' נדמה כאילו השי"ת אינו רוצה בנו כל כך ח"ו. אך לא כן הדבר. אלא נתאוה הקב"ה להשרות שכירתו בתחתונים, דוקא במקומות הנמוכים האלו רוצה בנו ה'.

הלשון "בחירה" פירושה ברירה מן האחרים (רמב"ן). כלומר בחירת דבר אחד מתוך כמה דברים דומים. השי"ת בחר בנו מכל העמים, זאת אומרת - במקום בו אנו דומים לשאר האומות. ולכן דוקא כאשר אנו טרודים בענייני העולם הזה, ונמשכים אחר הנאות אישיות, קנאה, תאוה, כבוד, בדומה לאומות העולם, דוקא שם בוחר בנו הקב"ה משאר העמים להיות לו לעם סגולה. ולכן בייחוד שם, במקום הזה של הפיתויים והנסיגות, ניתן לנו כח הבחירה, הכח לבחור בהשי"ת, ובכך לגלות את בחירת ה' בנו.

נסיון – כדי להתקרב

כאשר אנו נתונים בשעת נסיון ונמשכים אחרי מאכל, לבוש, דיבור, או ראייה אסורים, אנו מרגישים משיכה לרע, ולכן התחושה שלנו היא שהקב"ה התרחק מאתנו. אך האמת היא לא כך. השי"ת מסתיר את עצמו בעת נסיון כדי שתהיה לנו בחירה, כדי שאנחנו בבחירתנו נבחר בטוב. אך באמת רבונו של

<<< המשך בעמוד הבא

עולם קרוב אלינו, בוחר בנו, והבחירה שה' בוחר בנו, היא המפעמת בנו והנותנת לנו את הכח לבחור בו.

על המילים בפרשת נצבים "ובחרת בחיים" מפרש רש"י: "אני מורה לכם שתבחרו בחלק החיים, כאדם האומר לבנו 'בחר לך חלק יפה בנחלת' ומעמידו על חלק היפה ואומר לו 'את זה ברור לך', ועל זה נאמר (תהילים טז-ה) 'ה' מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי', הַנְחֵת יְדֵי עַל גּוֹרֵל הַטּוֹב לומר 'את זה קח לך'". בעת נסיון השי"ת פונה אלינו ודוחק בנו: "אנא בני, 'ובחרת בחיים'!" ציוויו של השי"ת ועצתו היא הדוחפת אותנו לבחור בטוב, למרות שאנחנו לא מרגישים זאת בגלוי. הקב"ה "עומד אחר כתלנו, משיגת מן החלונות מציץ מן התריכים" (שיר השירים ב-ט).

בעת הסתר אנו לא רואים ולא מרגישים בקרבתו, אבל הוא עומד קרוב אלינו, מצפה ורוכז ומבקש מאתנו: "בחרו בטוב! עצרו, אל תאמרו מה שאסור/ בחרו בלבוש צנוע/ נהגו כהלכה, הרי באמת רוצים אתם את הטוב..." הקב"ה נותן לנו את הכח להתגבר ולבחור בטוב, אך חלק מהנסיון הוא שאנחנו לא מרגישים עד כמה ה' אתנו וכמה אנהנו יקרים לו באותו רגע, ורק אחרי שזכינו לעמוד בנסיון ולבחור בטוב, אנו מכירים בסייעתא דשמיא שהיתה לנו ש"אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו".

המקומות החלשים – עיקר הבחירה

לכולנו תחומים בהם אנהנו "חזקים", נוהגים כפי שנדרש מאתנו ואף יותר, ואלו נראים לנו "החלקים היפים" שלנו. ויש לכל אחד גם צדדים חלשים, יש מקומות שבהם אנו מתקשים יותר. יש שמתמודדים עם נסיונות של כעס, קנאה, שמירת הלשון, ויש המתקשים בנושאי צניעות, יש שנוטים "לחטוף" ולהביע את מילות התפילה והברכות, ועוד. אנו מרגישים שאלו הפינות "החשוכות" שלנו. אנחנו לא אוהבים להתעסק בחלקים האלו, אנו מרגישים שאלו מקומות שבעל כרחנו "נקלענו" אליהם ועדיף היה איננו היו בנו נקודות אלו כלל.

אך האמת היא ההיפך. הקב"ה שלח אותנו למקומות אלו בשליחות מיוחדת, לגלות שם את כוחו של ה' בבריאה. אלו לא רגעים של "בדוחק" - בדיעבד, אלא בשביל הרגעים האלו הקב"ה בוחר בנו, תכלית כל הבריאה היא שאנו נעמוד בנסיונות אלו. כל אחד במקום הנסיון שלו, בתחום הדיבור, הצניעות, שמירת שבת או הלכות חמורות אחרות, שם הוא שליח אישי של מלך מלכי המלכים, שליח נאמן הבא בשליחות אלקיו לגלות כבודו בדיק במקום הזה. השי"ת כביכול עומד ומצפה שאנו ברצוננו נבחר לנהוג הפוך מטבענו למען הבורא. על תחומים אלו ועל רגעי הנסיון האלו הקב"ה אומר "הנה טוב מאד" כי זה תכלית הבריאה. ובאותם זמנים קורא עלינו את הפסוק:

"עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפאר."

מה בקשתך?

הרבנית ד. קרשביים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

שאלה:

לכבוד הרבנית תחי'.

בעלי ב"ה לומד את תורת ברסלב, ומתחזק מזה מאד, ומדי פעם גם אומר לי דברי תורה משם, וזה גם מאד מחזק אותי, מדובר בסוג דברים חדש שלא שמעתי מעולם.

אבל הבעיה היא בלימוד העצמי שלי.

מצד אחד כשאני קוראת כל מיני חומרים מעובדים כגון בעלונים או בספרי רבני זמננו וכד' - אני מרגישה שזה לא בהכרח החומר המקורי של ברסלב, אלא עניי בודים שונים לפי הבנת הכותב, ומצד שני בספרים הקדושים עצמם של רבינו ומוהר"ת אינני יכולה ללמוד בעצמי, כי בכל זאת אינני תלמיד חכם.

ניסיתי לקבוע עם בעלי חברותא, אבל הטרדות והעומס שלנו גברו על הקביעות. מה עושים?

ש.פ. ירושלים

תשובה:

כבוד הרבנית החשובה ש.פ. השלום והברכה.

משמח לראות ולשמעו שדברי מוהר"ן ותלמידיו מחיים אתכם, ומאירים לכם דרך חדשה שלא הכרתם. ורק מטרידה אותך הבעיה איך להעשיר ולהגדיל את ידיעותך בתורת ברסלב, ואיך להיות מחוברת יותר למקור, אשריך!

אתיחס אל שאלתך במישור העקרוני ובמישור המעשי.

במישור העקרוני - מאז ומעולם, התורה נמסרה לידנו בצורה כזאת, שככל שמתקדמים הדורות אנו זקוקים לקבל אותה בצורה יותר 'מעובדת' ו'מוטאמת' עבורנו.

קחי למשל את החיבור הידוע ביותר - ה"שולחן ערוך". כאשר ר' יוסף קארו חיבר את ספרו, היו כאלה שהתנגדו לכך, בטענה שעל ידי כך ימעיטו הלומדים מלהתייגע בלמוד הגמרא ומפרישיה כדי להסיק את ההלכה ממנה, ויסתפקו בלמוד שולחן ערוך, ששם הכל ערוך מוסבר ומדויק, והוא כבר עשה להם את כל העבודה. אבל למעשה, אנחנו יודעים בלי ספק, שללא השו"ע ונושאי כליו עד הפוסקים האחרונים בני זמנינו, כגון המשנה ברורה ואחריו - לא היינו מוצאים ידדים ורגלים בברור ההלכה.

וכך לגבי כל חלקי התורה. ככל שהדורות יורדים, אנו זקוקים לכלי עזר ש'יפשיטו' עבורנו את המושגים, ו'ינגישו' אותם אלינו, כדי שנוכל להבין, להתחבר, ולקיים. כך זה לגבי ההלכה, וכך זה לגבי ספרי מוסר. קשה לנו להתחבר ישירות לספרי המוסר המקוריים כמו "שערי תשובה" ו"חובות הלבבות", וקל לנו יותר להתחבר לספרי בעלי המוסר המאוחרים יותר, שהם לוקחים את הספרים הללו, ומעבירים אותם אלינו בצורה מתאימה ומכוונת.

כך לענ"ד לגבי תורת ברסלב. אמנם המקור הוא הכי אמין והכי מדויק, אבל אנו זקוקים בהחלט לכלי עזר שיתרגמו לנו את הדברים באופן שמתאים עבורנו, ואת העבודה הזאת עושים העלונים השונים. הם נותנים לנו דברים מוסברים ומתורגמים להבנת בני דורנו. ולמעשה הם משמשים כטעימות מכל תורת ברסלב, ותפקידם להעשיר את רוחנו, להלהיב את נשמתנו, ולעורר אותנו לגשת לספרים עצמם.

במישור המעשי - בוודאי שיש כמה נקודות שחשוב להדגיש:

א. מסורת מדור לדור - כפי שכל ספרי ההלכה ומפרשי התורה נכתבו ע"י גדולי ישראל שקבלו מרבותיהם, שמשו אותם ולמדו מדרכיהם, ורבותיהם אף הם קבלו מרבותיהם, וכך עברה מסורת התורה עד מעתיקי השמועה מדור לדור. כך חייב להיות במסורת של ברסלב. ברור שאלה שמוציאים ספרים בני זמנינו ועלונים שונים, מוכרחים להיות צמודים לאחד מרבני ברסלב, שאף הוא שמש ולמד אצל גדולי ברסלב בדור הקודם, וכך הלאה עד לרבינו. ולכן יש אכן ללמוד ולקרוא בעלונים מוסמכים, שגם אם לא יודעים את שם הכותב, אבל ידוע עליהם שהם תחת פיקוח של גדולי אנ"ש.

ב. חיזושי תורה - ברור שבסופו של דבר יש גם 'חיזושים'. כל אחד

שמחבר היום ספר בהלכה או באגדה, הוא בהחלט מוסיף חיזושים משלו, שברך כלל גם קשורים ומאוחדים בנתונים החדשים של הדור שלנו.

אבל אין בזה שום פסול, כי הרי אנו מצווים לחדש בתורה, ורבינו בעצמו ציווה לחדש בתורתו, והרי כך היא דרכה של תורה שכלל שמחדשים בה יותר, היא נהיית ברורה ומתוקה יותר, כמו הבצק, שכמה שיותר לשים אותו הוא מוצלח יותר, ובפרט בתורתו של מוהר"ן, שהדגיש בפירוש שהוא רוצה שהדרך שלו תמשיך על ידי ש"התלמידים יעשו תלמידים", ובכך הוא נתן לנו את הזכות ואת הרשות ואפילו החובה לחדש בדבריו, וכביכול לשמש לו כמתורגמן - לא רק בשפות שונות, אלא לבאר ולהבהיר את דבריו ולהתאים אותם לכל דור.

גם כאשר את לומדת חברותא עם בעלך, הוא הרי מסביר לך לפי הבנתו, או לפי הבנת הרב בן זמנינו ממנו שמע את הדברים. כי זו הדרך היחידה שלנו לקבל את הדברים. אם כי כמובן צריכים להיות נאמנים ומחברים למקור, ולהשתדל אף לציין אליו (כפי שאכן עושים רוב הספרים והעלונים).

ג. למוד עצמי - למרות כל מה שכתבתי עד עכשיו, אני עדיין חושבת שאת צודקת שאין תחליף ללימוד מהספרות המקורית עצמה. אמנם את כותבת שאינך יכולה ללמוד לבד אבל זה לא מדויק, ישנם ספרים של רבינו ומוהר"ת שכן אפשר להבינם, צריך רק להתרגל לצורת הכתיבה שלהם. לדוגמא: השתפכות הנפש ומשיבת נפש (הספרים שהפכו אותי ליהודי), וכן שיחות הר"ן חיי מוהר"ן ועוד. [ספר 'משיבת נפש' תורגם לצרפתית בשם 'אומץ', ואחר כך לעוד שפות, והוא נחשב רב מכר]. ואז זוכים לשאוב מים מתוקים מתהנחל עצמו, ואחרי שבקיאם בספרים האלו, יכולים עוד יותר ליהנות מהספרות בת זמנינו, כי מבינים יותר על מה זה מתבסס.

ישנו עוד ספר אחד מרבינו עצמו, והוא "סיפורי מעשיות". הספר הוא בעצם כולו סודות התורה, אבל הוא כתוב בצורה פשוטה, ודווקא אותו ציווה רבינו לכתוב גם באידיש (בזמנו), כדי שגם הנשים תוכלנה לקרות בו. ואמר שהספר הזה גבוה יותר מ"לקוטי מוהר"ן", ויש בו סגולות רבות בגשמיות ורוחניות. בפעם הראשונה שלומדים בו (למעשה קוראים אותו) נבחרים מאי-ההבנה, המורכבות של הסיפורים וכו', אבל בפעמים הבאות, גם בלי להבין מילה זוכים להרגיש שנוגעים בנצח. להבין עד עומק הנשמה שלא מבינים. [ישנם היום הוצאות שונות של 'סיפורי מעשיות', למשל ספר של מכון 'אבן שתיה' שמודפס רק בלש"ק עם תוספת פירוש 'ליות חן', של ר' יצחק בנדר זצ"ל (מגדולי אנ"ש של הדור הקודם שזכיתי עוד להכירו)]

ולסיום, אני אישית יכולה להעיד, שבעיקר מה שזכיתי לדעת מתורתו של מוהר"ן, לא היה ע"י לימוד משותף עם בעלי (ואחי זצ"ל), שלא התאפשר מסיבות רבות, אלא בלימוד עצמי, וגם מתוך קריאה רבה של עלונים (שפעם כמעט לא היו), פירושים, שיחות שונות, חוברות וכו', זה מה שהעשיר את עולמי הרוחני, ואחר כך שיבנו בארוחות, ושוחחנו סביב מה שלמדתי ולא הבנתי (או כן), והוא הסביר לי מושגים שונים.

הרבה מאד קבלתי ממה שבעלי (וקודם לכך אחי זצ"ל) ספרו לי מה ששמעו בסעודה שלישית, וכך לאט לאט זכיתי לקבל חוץ מהתלהבות ועבודת ה' גם ידיעות רבות, אני אישית מאד מתלהבת מהעלונים שמקשרים את תורת רבינו לפרשת השבוע, ממקדים ענין ברעיון מסוים, ומגישים אותנו כשלחן ערוך בתוספת מפה יפה בת זמנינו.

רבינו אומר שהשי"ת מנהיג את העולם "שענער און שענער" - יותר יפה ויותר יפה, כך שלמרות פחיתות הדור צריך להאמין שהקב"ה משפיע עלינו בטובו שפע ספרותי ורוחני בתורת ברסלב וכל תורת הסוד שיוכל להגיע לכל נפש, גם לנשים. ולמרות שזה לא הלחם עצמו אלא הממרח בכריך אבל הוא נפלא וטעים.

כדאי לחטוף מה שאפשר מכל מה שאפשר: קלטות, דיסקים, עלונים, ספרים. העקב להתעורר, ולהאמין שרבינו עצמו עומד ומשקה כל אחד מאתנו שקוי הפלאים שלו.

בהערכה רבה ובברכה לפתיחת הלב.

בתוך החיים, יש לכל אחת מאתנו מקומות, בהם רבינו האיר את הדרך. אם בהארה רבת עוצמה שהביאה לשנות את כיוון זרימת החיים, ואם כתמיכה או דחיפה לרומם את המחשבה והמעשים. במדור זה נפרסם בעזרת ה' סיפורים אמיתיים המציגים מציאות זו. סיפורים מתאימים יעובדו ויפורסמו לתועלת וחיוזוק הנשים. סיפורים ניתן לשלוח למערכת.

המשימה של הקרטונים

עד שריחם עלי השם יתברך. ולא כל כך משנה איך נפל האסימון הזה, אבל הוא נפל בקול רעש אדיר: "שמחה. שמחה. חסרה בבית הזה!"

בום!
שמחה? מה עוד ידרשו ממני? איפה אדחוס לתוך חיי הדחוסים גם משימה של שמחה? עד כמה גויי יתוחח ונפשי תידרש לעמול?

שמחה!!! ובא לי לכבות.
בכתי. עם כל הלב והמח והשכל והדאגות והמשא והריצות, והריצויים, והצריך וה'מתי' וה'מה יהיה' וה'כמה עוד אוכל'. והכי - עם כל האידיאלים הכי קדושים, שפשוט נשרו והתפוררו והתפצצו אחד אחד. התמוטטו. התערערו. אהה, השם אלוקים. הכל עשיתי, ואין פה כלום. קליפה מרשרשת של כלום בפנים.

הנה, זו התשובה לחידה המתמיהה הזו. אם הכל כל כך טוב, למה הכל כל כך רע. מר. קשה. כבד. כואב.
נטל. מחנק. מאמץ וטיפוס מייגע - ואפס תחושה של התקדמות ובניה.

ואז פגשתי אותה. את גברת אלישבע ע"ה. היא עברה המון בחיים. המון. ובדיחות היו לחם חוקה וגם מי שתייתה. למה? ואיך? "כי מה זה יעזור לי שאני אחיה עצובה, אה? מה זה יתן לי? זה רק ירחק ממני את כל החברות שלי... אז זהו, זה לא שווה". ולכן היא לקחה את המוטו הזה לחיים, "משיקולי רווח נטו", היא קרצה לי בעין, מעשה סוחר הגון, אבל אני הבנתי וידעתי שיש כאן עבודה עצמי קשה. אבל יש גם יש - תוצאה.

ונוכחתי בקרטונים שמלאו לי את הבית. ובאיש מהחלל שלא מבין מה לי כי עמלתי לשאת אותם בתוך שאר חפצי המרובים. ונוכחתי שצריך פה נמשל. אז הנה הוא, בלי לחפש בכלל. וזאת הגיגי שפכתי בערב בטלפון בפני אחותי:

"הקרטונים האלו, שעוברים דירה, כן?" "כן!"
"שממלאים הכל, ונראים סתם מכובדים על הכבודה, כן?" "כן!"
"אבל הם בעצם מקילים. עוזרים לשאת טוב יותר וקשור יותר, ומחובר יותר."

אותו דבר השמחה - היא לא תוספת עבודה, לא עוד משא או משימה ברשימה הבילתי נגמרת. היא האריזה. המזוודה. כלומר, קצת מצחיק לאמר שהיא הקרטון, כי אף פעם לא אמליץ להשליכה לסל והסל... אבל היא זו שנושאת לנו ואתנו על כפיים. נותנת טעם, כח וחיוניות.

ענן רובץ וכבד, מקבל פתאום אור ונהיה ענן קשור של השכינה".

וככה אני מנסחת את זה: "רוצה לתת תרומה לבית שלך? תרומה אמיתית, ערכית, פנימית, שמכילה הכל? תני לי שמחה. כל השאר יבוא ממילא. לשמח - זו לא עוד מטלה. תביני. זו המטלה האחת המרכזית, שתעשה לך את הכל קל יותר, עף יותר, מרומם ומרנן לגמרי".

כי אם יש לך הר של משימות, אתגרים או תפקידים, ועליך לבחור מה הכי דחוף לעשות הכי מהר - שלפי משם את השמחה. העמידו אותה בראש הפירמידה, תני לה קצת תשומת לב, רפדי אותה בזמן איכות, לחשי לה 'גדלי, שמחה', וצפי לקצור פירות מהירים.

ותקראי שוב את שלוש השורות הללו. גם אני אתמקד בהן, מהיום, בעזרת השם.

אמא התגיסה לעזור לחפש מקום. ולדמן הצדיקים לא דחקו, אבל מאוד בקשו, אנחנו מצדנו השתדלנו - ולאחר שלושה וחצי שבועות היינו ממוקמים - משפחה נחמדת [?] פלוס ארבעה - בדירות בונבונירה. ביתיים, כלומר.

בחצות לא יכולתי לישון. הייתי חייבת לשבת קצת לבד, ולנשום את החיים. "אנחנו כל היום עסוקים בלהיזז את החיים טוב יותר, כשבועצם, אין לנו כבר פנאי לחיות", אמרתי לבעלי העיף.

"משפט חכם ויפה, רק שבשלב להתרענן צריך שינה, לא תובנות", סדרת הפיזיקים שלו הייתה מעוררת רחמים, והוא פנה לישון בדירה הנחמדה. דווקא נחמדה. דווקא מאוד נחמדה. אפילו הספקנו לפרק כמות נכבדת מהארגונים, ולהתאקלם. אמי לקחה ליומיים את הילדים, ואחרי עבודה במרץ, תודה לקל, הספרייה וארון הילדים כבר ממוקמים.

הקרטונים - שכל כך הרבה חפשו אותם ואגרנו לשעת המעבר - עמדו כעת בפניה, מחכים להיזקק אחר כבוד. זהו, עשיתם את שלכם, לכו לנוח על משכבכם.

רגע לפני שגם אני הלכתי לנוח על מיטתי, חשבתי לי בתיאוריה: אם משהו מהחלל היה מגיע לפה, נניח, מתבונן על כל מה שסחבנו והבאנו במשיאת ההובלות - והיה רואה את ערימת הארגונים הגבוהה והמיוותרת - בטח היה שואל בתמיחה:

"ה, אתם! יש לכם כל כך הרבה לסחוב, למה סחבתם גם את כל הקרטונים? בשביל מה העומס הזה? מספיק - די והותר - כל מה שיש לכם - גם בלי הקרטונים הללו!"

צחקתי לי בחושך. 'נו, בטח', הייתי עונה להמישהו מהחלל. 'הקרטונים הללו, הם אלו שנשארו לנו היטב וחזק את כל החפצים. הם לא היו תוספת קשה ומכבידה ומיותרת, אלא ארוז טוב ומאורגן את הכל. מבין?'

וכמו שאת מכירה אותי, שאני חייבת למצא נמשל לכל דבר, שניה לפני שנודמתי, הבטחתי לעצמי שמחר נמצא אותם...

למחרת, טלפון בווער מידידה:
"הי, תמי. זרקתם כבר קרטונים?"
"בדרך. כמש בדרך".

"איזה נס. רגע. אני מתיישבת. יופי", נחמה התיישבה והתנשמה. אמרה לי שעכשיו יכולה לשתות את הקפה, ורק רגע, סבלנות. הסתבלתני. הייתה לי ברירה? והסתקרנתי.

מה ענין קפה ורווחה על שלא זרקנו את הקרטונים?
"יופי. היה טעים. עוד עשר דקות אני אצלך, לוקחת קרטונים יד שניה, בסדר? הדירה שלנו מוכנה, וקרטונים אין, או שאין לי כח לחפש".
צחקתי לי, ושמחתי בשבילה. וגם בשבילי. בשמחה! היא תפנה פה את העסק, וגם יצא מזה טוב.

ואחרי רבע שעה כבר התפנה המקום של הארגונים הריקים, ורק ראיתי עוד יותר כמה נחמדה הדירה.

אבל למרות שינוי המקום - המזל, אם שאלת - לא השתנה. עדיין היה לי מעיק וכבד וקשה ו - אילו עוד מילים אמרתי לך שם? - מתוסכל ועגמומי ועמוס. ואני לא ידעתי נפשי. הכל טוב. אפילו דירה השגנו. יש בריאות. אין דברים שמעיקים במיוחד. קרעכצים כמו שנורמלי. אז מה השפיות הזה שהשתלטה?

והלכתי לישון בלי למצא שום נמשל. ככה זה כשהמוח יבש ועושה כל היום מה שאין לו כח ומת.

פגשתי אותה אחרת, את חברה שלי. משהו בה היה מאיר, מעובד, מלא בטוב.

כמה מילים, מה נשמע, ומה קורה, הניבו את הידיו האישיות שלפנינו: "מה לא עשיתי למען הבית שלי. מה. היה לי אידיאל, שאני אגדל את ילדי באמת. לא אסחף אחר הרוח הנושבת ברחובות, ולא אחפש מימוש פוטנציאל ועוד כמה מילים טובות... אצלי העיקר יהיה הבית. מיד כשהקמנו את משכן השכינה, ידעתי: שבבית הזה התורה תהיה בעלת בית, ושילדים זה הגשמה, ועם כל הנשמה.

הנה תקציר של הפעולות שכל היום הקיפו אותי: להעיר את החברה, להלביש, לחתום על פתקים, למרוח ממורחים, לשלוח אותם מחייכים. להכין ארוחה מזינה לבעל. לבשל, לרוץ לעבודה שאינה מתאימה לי וממש משעממת אותי כי זה מה שמצאתי, לקבל את הילדים, להחזיר בהם יראת שמים וסיפורים ובסבלנות, להכניס מכוונות, ולא, זה לא רק ללחוץ על כפתור, אפילו שככה טוענים כל הגברים... להדיח כלים של הצהרים המעיף, לערוך קניות, לצאת לגינה, לשמור על קשרים במשפחה. לשמור על השקט כשבילי נח, אה, ולהיות אשה הכי טובה ונאה במעשים בביתה פנימה.

לא סיימתי. לקלח ילדים [כולל שפריצים, וזה עוד בלי מע"מ], להאכיל [מה, כבר הם רעבים?] לדאוג לויטמינים [ואיך שברזל התניקות מלכלך את כל הטיפוח...], לספר אותם פה ושם, לגזור להם ציפורנים שם ופה, לקנות מצרכים שכל הזמן מתחילים וכל דבר נקנה במקום אחר - כדי שיהיה מאיפה להכין את הארוחות הנפלאות הללו. לחשבן שזה לא יהיה יקר מדי, להבין שעדיף לאכול בצל, ולשבת בצל...

אני רואה שהתעייפת כבר מלשמע את מה שעשיתי ועודני עושה. גם אני התעייפתי כבר מלספר לך ולמנות. ובכל זאת, כפי שאת ואני יודעות, זה ממש אפס קצהו... ואל תשכחי, שזה לעשות את זה. בפועל. בכח. עם אנרגיות. עם נוכחות. עם להיות אמא אמיתית, כמו שאמא שלי הייתה בשבילי.

והתעייפתי. בטח. ועוד הייתי צריכה להראות שאני ממש רעננה... זה גמר אותי לגמרי. והייתי ממש סחוטת. כמו שכתוב. כמו שנראה. וככה עברו הימים, והשנים, וה' - - -

לרגע עוברת עננה על חברתי, אבל מיד היא מתנערת:
"איפה אחוזתי? אה, על כל מטלה שאני גומרת - צצות לי שתיים נוספות. ושום תודה. רק תוגה. משהו בבית לא טוב. ענן רבץ שם, ולא מדובר בענן מפעים בסגנון שרה אמנו... ואני שואלת את עצמי שוב ושוב: 'אם הכל טוב, למה הכל רע?'"
והשאלה הזו כמונב הוסיפה לי מצב רוח, והכניסה בי אנרגיה ואנדלין, ומלאה אותי כח מרץ חיות וחיוניות.
כלומר, הוציאה לי הכל. הכל. הכל. ורוקנה עד הלשד.

"זה מה שחסר לי" צעקתי באותו יום בטלפון, "אמא, תשמעי! ולדמן צריכים שנפנה את הדירה עוד חודשי" הרגשתי שהרצפה מתערערת תחת, כפשוטו, ואין לי מקום להניח את גופי ונפשי העמוסים לעייפה. זה מה שחסר לנו עכשיו עם הילדים המתוקים! אמא שלי שמעה אותי, כמו אמא, עד מאה ועשרים.

"אז בואי נבדוק מה קורה פה. ולדמן באמת בסדר. הם נתנו לכם להישאר כבר שנתיים, למרות שהחווה פג". אבל בדיוק בתקופה שהצלחתי לשים את האצבע ולהבחין שמשוהו לא טוב פה, זה כבר מדיאג - והנה המחלומה הזו.

במודר זה נארח בעז"ה בכל פעם אחת מהנשים הקרות, שבעליהן התקרבו לתורת מוהר"ן, ונשמע מפיהן כיצד העניין השפיע עליהן, וכיצד הן מרגישות עם הנושא.

סיפורה המרגש של הגברת מ.א. מביתר עילית

לפני שמו. מתחילה לספר את סיפורה היא מבקשת לציין שמצידה הייתה מעדיפה להימנע מראיון זה, אבל מתוך הכרת הטוב שיש לה לגילוי "הקבצו" החליטה בכל זאת להיענות לראיון, והרי הוא לפנינו:

ספרי לנו מעט על הרקע שלך:

חזרתי בתשובה בתור בחורה, המדרשה בה למדתי הייתה ליטאית 'שרופה', ואפילו מתנגדת לברסלב. הצוות שם מאד פחדו שה'חזרות' יתפסו בחידוק הברסלבי, והשתדלו בכל כוחם למנוע מזה. אבל אני איכשהו הגעתי לספר "ליקוטי תפילות" ומאד התחברתי אליו, התפילות שם פשוט שבו את ליבי, כל הדייקים בנוסח, והבקשות הקטנות-גדולות - מצאו חן בעיני. ולכן לקחתי אותו איתי, ומידי פעם הייתי מתפללת מתוכו. אבל בזה זה נגמר.

גם בעלי קבל השקפה ליטאית לחלוטין, ובעצמו בהחלט התנגד לברסלב, ואף את הקשר הקטן שלי לברסלב הוא ניסה למחוק, או לפחות להחביא. היה זה בחוה"מ סוכות בתקופה שהיינו מאורסים, הוא לקח אותי לבני ברק למשפחה שהוא היה בן בית אצלם, שיכירו אותי, בטבעיות לקחתי אתי את ה"ליקוטי תפילות" שלי, מה יותר מתאים ומתוק מהתפילה של רבי נתן על סוכות? אבל "החתן" הליטאי לא הרשה לי לעלות עם הספר, שח"ו לא יחשבו שאני ברסלבית - זו בושה!

כך עברו להם 8 שנים - בעלי ליטאי ואני לא א גרויסע ברסלבית. אבל המצחיק הוא שכל הזמן חושבים שאני ברסלבית, גם לגלל סגנון הלבוש שלי עם דגש גדול על הצניעות, גם כנראה שאיכשהו שידרתי כך, כאשר לדוגמה באחת הלידות שהייתה מלווה בנסים גלויים, מיד אחרי הלידה אמרתי: "תודה ה'! תודה ה'! תודה רבה שהלידה עברה בשלום!" האחיות מיד שאלו: "נכון את ברסלבית?... בקיצור, על ראש הגג בוער הכובע - כנראה אפילו לפני שהספיק לגנוב, וכך עוד לפני שנהיית ברסלבית, כבר חשדו ב..."

איך למעשה התקרבתם לברסלב?

דרך בעלי.

הסיפור של בעלי התפרסם ב"הקבצו" לפני כשנה (בגליון מס' 8). ובקצרה ממש: הוא מסר שיעורים בעיני צניעות, ונדהם לגלות שבציבור החרדי בכללות אנשים לא הסכימו לשמוע, וחלקם אף הגיבו בתוקפנות ובוז, בעוד שבברסלב - גם אלה שהמציב בביתם היה רחוק מהדברים שאמרו - שמחו לשמוע, ופתחו את הלב. היה זה מעין "סטירת לח" מהעולם החרדי - הישר על השקפתו הליטאית. באותה תקופה מכיון נוסף מישהו לחץ עליו לנסוע לאומן. בעלי טיפוס מאד יסודי, הוא בדק את הכל, למד וחקר ומצא אוצר.

ואז מה שקרה הוא שהיוצרות התהפכו - הוא נהיה ברסלב רציני, ואני - איכשהו מדדה אחריו. הוא התחיל להשמיע בבית הרבה חידושי תורה מברסלב, ואני מאד נהנית מהם, עד שהם הפכו ל"חידושים אמיתיים" שמרמים את כולנו ברמה.

מה את אומרת היום על ברסלב?

ברסלב זו עבודת ה' מדהימה, ומתאימה לכל אדם. בעיני, ברסלב זו תרופת פלא לדור חולה כמו הדור שלנו. העצות

שמחה [ג]

רחל: זה בהחלט נשמע נחמד, אבל בינינו, אני לא מדמינת אף רב, ואף אשה חשובה שיתנהגו כך.

לאה: ככה את חושבת? אז בואי תשמעי כמה דוגמאות ותופתעי:

אחד מהאמוראים ושמו 'רבה', לפני השיעור שהיה מוסר, היה אומר להם 'מילי דבדיחותא' עד שכולם היו שמחים וצוחקים, ורק אז התחיל את השיעור (מסכת שבת דף ל:); 'רב המנונא' היה מסדר שלושה פרקים מילי דשטותא לתלמידים לפני השיעור (זוהר); 'יוסף הצדיק במשך 21 שנה שהיה בבור, היה 'מפוז ומכרכר', ומסביר ר' נתן שהיה רוקד ומצחיק את עצמו, ורק בזכות זה החזיק מעמד במצבו הקשה. (מדרש)

וכן דוד המלך כשהיה בשבי אצל הפלשתים כתוב שעשה מעשי שטות, כמו שהוריד רירו על זקנו, וכתב שטויות על הדלת. ואמנם בפשטות ההסבר הוא שרצה ש'יחשבו' שהוא משוגע, אבל ר' נתן מסביר את פנימיות העניין, שדוד המלך לא הצליח להיות בשמחה וידע שבמצב של עצבות הוא לא יכול להיגאל, ולכן שימח את עצמו ממש בכח.

אז אם רבה, רב המנונא, יוסף הצדיק, ודוד המלך הרשו לעצמם להתבדח ולצחוק, מי מאתנו יכולה לומר שזה קטנוני מידי בשבילה???

האם את באמת כל היום שמחה ומאושרת ולא זקוקה לשום "דחיפה"? מי משהי שיכולה לומר שהיא לא נהית שמחה מבדיחות, מקטעי הומור ומכל מיני "צחוקים"?

רחל: אז את מרשה לי לספר לך כמה בדיחות?

לאה: אני אודה לך! יש לי מחברת בדיחות, כי שמעתי מגברת ד. שורצמן, שבדיחות זה הדבר ששוכחים הכי מהר, אז כדאי לכתוב, ומידי פעם לשלוף וליהנות, אז אני רושמת, כולי אוזן:

רחל: את יודעת למה לבחור טוב קוראים "בחור זהב", ועל אברך אומרים "אברך משי"? כי הברזל הכי טוב הוא זהב, אבל הסמרטוט הכי טוב זה משי.

כפרי אחד ביקר בעיר וראה מאוורר, הוא כל כך התלהב, קנה את הפלא הזה במיטב כספו, נסע עם זה לכפר והעמיד בחצרו. כל היום ישב מול המאוורר והתענג. פעם אחת יצא להרגע מהחדר, אשתו הסקרנית ניסתה לגעת בכפתורים, ולפתע המאוורר התחיל להסתובב! היא נכנסה לפאניקה מה בעלה גיד? ואכן הוא חזר כעבור רגע ושאל בבחלה: "מה קרה למאוורר?" ענתה לו: "לא יודעת! מאז שיצאת הוא כל הזמן מוחפף אותך..."

לאה: תודה, שימחת אותי, ואני אשלם לך בבדיחה מ"עניני דיומא". בחור ליטאי אחד נסע למירון ב"ג בעומר, קרא לו המשגיח ואמר לו: 'הרי ממילא לא הצלחת להיכנס לציון, אז היית יכול להישאר בישיבה, כי הרי כל הדרך מלאה אוטובוסים מהישיבה עד מירון, ולחשוב שאתה במירון, ענה לו הבחור: "באמת זה מה שעשיתי, הייתי במירון והרגשתי שאני בישיבה..."

רחל: שלום לאה. איך היה החג? ציפית כבר לפגוש אותך. לאה: ברוך ה', היה נפלא ומרענן. גם אני שמחה להיפגש ולהמשיך לשוחח על העניינים החשובים לנו באמת.

רחל: דיברנו הרבה על השמחה, הנושא הזה נכנס לי לראש, ואני מידי פעם משגת לעצמי: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", אבל בתכל'ס, בשגרת היומיום, כשאני חג בפתיחה, או שמחה מיוחדת, אני שמה לב שאני קצת נשחקת, נסחבת, יותר לחוצה מאשר מאושרת, לא שרע לי, אני לא ב'דיכאון', אבל קשה לקרוא לזה "שמחה פורצת גבולות"; הימים כל כך עמוסים, אני רצה מדבר לדבר, מתמרנת בין בית לעבודה, לילדים, לקניות, לקופת-בראים, לכביסה, לשבתות - איפה יש לי זמן לשבת ולשמח את עצמי???

לאה: רחל, את כ"כ צודקת וכ"כ מסכנה! טוב שאת שמה לב למצב שלך ורוצה להיות יותר שמחה. ולמעשה, בעיקרון את במצב הכי טבעי, כמו שכבר דיברנו שמוטבע האדם הוא נמשך לעצבות, וכדי להגיע למצב תמידי של שמחה צריך לעבוד על זה, אבל תדעי שזה אפשרי, כל אחד יכול!

ר' נחמן הכיר את המצב הזה ודיבר על זה כבר מזמן. באמת אין זה חכמה לשמוח רק בזמנים של חגים ושמחות, עיקר העבודה והחשיבות זה בימיו הפשוט, ולזה הוא נתן לנו מספר עצות כל כך מעשיות. בואי נתחיל עם שתיים מהעצות, ובפעם הבאה בעז"ה נתקדם לעצות נוספות.

העצה הראשונה היא 'מילי דבדיחותא'. כן, זה בדיחה רצינית מאוד! אנחנו בני אדם והבדיחות משמחות אותנו. תחשבי, אם מותר לנו להתעצבן על דברים מעצבנים, למה אנשים חושבים שאסור לצחוק מבדיחות? זה לא תינוקי ולא קטנוני, אלא אמיתי! כל אדם נורמלי צוחק מבדיחה, והצחוק מביא לשמחה! וגם אם זה מחזיק רק לדקה, לפחות תרגילי את השירים של הפה והלחיים להכיר את התנועה הזו של חיוך אמיתי מתבדח, ובנשימה אחת עם המילי דבדיחותא נכניס את ה'.

איך עושים "מילי דשטותא" - זה יכול להיות ברמה עדינה של חוש הומור, פשוט להכניס הומור לחיים! הם מספיק כבדים גם ככה! וזה יכול גם להיות רמה מסוימת של השתטות. כשאני עצבנית, בעלי עושה לי "מיוא" והכל עובר! (ודאי לא כל יום וכל היום, אבל יש לנו מספיק זמנים ממורמרים, שרק ע"י השתטות קטנה נעלה חיוך על דל שפתותינו).

מיותר לומר, שאין הכוונה ל'ליצנות' - שהיא אסורה לחלוטין. ליצנות זה לעשות צחוק וזלזול מדברים חשובים כמו מצוות, או לצחוק על יהודים שזה איסור חמור, אבל אם את לחוצה יום אחד, ואת רואה שכולם סביבך לא מספיק מוחררים ומאושרים, אולי אפילו ממש רחוקים מזה, אז את עושה פתאום סיבוב של 081 מעלות, ומתחילה לדבר במבטא הכי מצחיק שאת יכולה להפיק מגרונו! לא תאמיני איך בתוך שניה האוירה תקפוץ פלאים!

של רבנו זו גאונות, זו עוצמה, רק 'אזמרה' לבד זו שיטה 'פסיכולוגית' ששמה בכיס הקטן את כל ה"פסיכולוגים" של הדור.

עדין קשה לי עם נקודת הצדיק. אני לא מבינה למה צריך להכניס את הצדיק עצמו לכל מקום, וגם מפריע לי שהברסלבים חושבים ש"מולם צריכים להיות ברסלב".

ובאותה נשימה אני מודיעה שאני ממש לא רואה את עצמי קוראת לבן שלי נחמן, האסוציאציה שעולה לי מהשם הזה - רחוקה מהשאפות שיש לי מהילדים שלי, וכל זה למרות שאני אישית על הדרך של ברסלב לא מותרת.

ואם כבר הזכרתי את הילדים, אני עדין מפחדת שידעו

ש"אנחנו ברסלב", ויפרסמו את זה איפה שאסור שידעו, כמו למשל בהנהלות הכבוד של מוסדות החינוך. אחרי הכל, אני עדיין מעורבת בין הבריות, ורוצה להיות מקובלת ביניהם, ולא לקבל 'סטיגמה' של 'ברסלבים'.

האם את רואה שינויים על בעלך בעקבות התקרבותו?

ברור. אני רואה שינויים מדהימים, תמיד הוא היה עובד ה' אבל כעת העבודה התעצמה כפליים. ברסלב העצימה בו את כל הנקודות הפנימיות שהיו קיימות, ואני חושבת שבעל ברסלב זה אידיאל לכל אשה; בעל שמתבודד, שבדוק את עצמו יום יום מול עצמו ומול ה' זה בעל אחר - זו רמה אחרת של בן אדם, של זוגיות, ושל חינוך ילדים.

הקבצו

בית ועד לחניכי ודשיכות
העוסקים בתורה מוד"ץ מברסלב זיע"א

שאלון

קוראת/ת יקר/ה, שלום וברכה!

נשמח אם תוכלי/י להקדיש כמה דקות מזמנך לענות על השאלון הבא, כדי שנוכל להפיק את התועלת המירבית מהוצאת העלון - לטובתך ולתועלתך!

תפוצת העלון:

- האם אתה מקבל את העלון בקביעות? ואם לא, האם היית רוצה לקבל אותו בקביעות?
וכיצד (דואר, דוא"ל, נציג, בית כנסת)? _____
- כשהוא מגיע לידך, האם אתה קוראת בו? _____
- האם אתה מקבל ממנו תועלת, וכמה? _____
- האם ידוע לך על מישהו מידידך או קרובי משפחתך שהיו מעוניינים לקבל את העלון? _____
- האם יש לך רעיונות/הערות/הארות לגבי תפוצת העלון? _____

סגנון העלון:

- האם אתה מקורב לתורת מוהר"ן, ובאיזה רמה? _____
- האם הסגנון של העלון מתאים לך, או לא (חריף מדי/חלש מדי)? _____
- האם יש לך רעיונות/הערות/הארות לגבי הסגנון של העלון? _____

תוכן העלון:

- האם אתה קוראת את כל העלון, או רק חלקו? _____
- לאיזה מדורים אתה מתחבר במיוחד? _____
- האם יש מדורים שנראים לך מיותרים? _____
- האם יש מדורים שכדאי לשנות אותם, מעט או הרבה? _____
- האם יש לך הצעה למדורים שעוד לא קיים/ים? _____

לסיום: האם תרצה (או תהיה מוכן) לכתוב מאמר / מכתב / סיפור התקרבות / משהו אחר?

את השאלון נא לשלוח לפקס: 0722155701, או לכתובת: גשר החיים 9/13 י-ם, או לדוא"ל: ale148148@gmail.com

תפוצת העלון

ניתן לקבל את העלון בדואר - ללא תשלום במייל: ale148148@gmail.com
או אצל הנציגים שבכל איזור. **להלן רשימת הנציגים לעת עתה:**

ירושלים:	אלעד
איזור גאולה ושיבת מיר: 0527149713	רוזנברג: 0527120001
רמת שלמה: 0527614899	צפת
גבעת שאול: 0527674467	גלבך: 0527663342
בני ברק	כרמיאל
זילברמן: 0533150100	מיזליק: 0527684741
או במס': 0548517128	נתיבות
בית שמש	אליעזר: 0583201838
הפציבה: 0533142225	כל המעוניין להיות נציג באיזור
הקריה: 0527116038	מגוריו, או לקבל העלון בדואר,
רמת בית שמש: 0527639039	נא לפנות למס': 0527149713
ביתר	נ.ב. מי שיכול לקחת את העלון
גבעה A: 0548485331	מאחד הנציגים הנ"ל, ללא מאמץ
גבעה B: 0548402167	מיתור , נא להימנע מלבקש
קרית ספר	משלוח-דואר
ישראל: 0527143103	
ברכפלד	
מיכאל: 0527145402	

הודעה משמחת

הננו שמחים להודיע על 'חבורה' חדשה לאברכים בני תורה,
ללימוד משותף של הספר "ליקוטי מוהר"ן". החבורה מתקיימת
בכל יום רביעי בצהריים באיזור ישיבת מיר

לפרטים: 0527152508

כל המעוניין להודיע על שעור או חבורה וכיו"ב בתורת מוהר"ן
לבני תורה. יכול להודיע למערכת, והדברים יתפרסמו בלוח זה.

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

להרבנית ד. קרשבוים תחי', כותבת המדור "מה בקשתך"

לרגל נישואי נכדתה בשעטו"מ.

זכות זיכוי הרבים תעמוד לה לראות נחת דקדושה מכל יוצ"ח

לעילוי נשמת

הר"ר אברהם צבי בן

הגה"צ ר' יעקב יצחק

זצ"ל, נלב"ע

ט"ז אייר תשס"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

חלק מהעלון נתרם

לרפואת הילדה

מיכל יהודית בת פיגא

ציפורה

הציבור מתבקש להפציר

ברחמים ובתחנונים

לרפואתה השלימה במהרה

הודעה חשובה

לבקשת רבים הננו להודיע

כי בעז"ה אנו עומדים להכין רשימה של בחורים בני תורה המקורבים לברסלב,

וכן משפחות המחפשים שידוך בסגנון זה.

על כן, כל בחור ששייך לקבוצה זו ונמצא בתקופת שידוכים או סמוך לה,

וכן משפחות מהסוג הזה שיש להם בנות בשידוכים

מוזמנים ליצור קשר, ולמסור פרטים.

ובעז"ה העניין יטופל על ידי שדכנים יראי שמים ומקצועיים, לתועלת הציבור היקר.

אפשרות לדיסקרטיות מלאה.

המספר להירשם: 0527116037 או בפקס 0722155701 או בדוא"ל: ale148148@gmail.com